

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO SANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U BIHAĆU
Broj: 01 0 K 014357 19 K
Bihać, 09.09.2021. godine

Rješenjem Vrhovnog suda F BiH broj 01 0 K 014357
22 Kž od 28.08.2023. godine prvostepena presuda
ukinuta i predmet vraćen na ponovno suđenje.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sudija Gorana Majanovića kao predsjednika vijeća, te Fate Nadarević i Rusmire Kudić kao članova vijeća, sa zapisničarem Rifetom Okanović, u krivičnom predmetu protiv optuženih Miće Džodana sina D. i Radovana Džodana sina D., a zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ, postupajući po optužnici Kantonalnog tužilaštva USK-a Bihać broj: T01 0 KTRZ 0004631 11 od 26.12.2018. godine, nakon glavnog i javnog pretresa održanog dana 06.09.2021. godine, u prisutnosti kantonalnog tužitelja Adnana Kapića, optuženog Miće Džodana i njegova branioca po izboru Dragana Radetića advokata iz Prijedora, te optuženog Radovana Džodana i njegova branioca po službenoj dužnosti Almira Smajića advokata iz Bihaća, dana 09.09.2021. godine donio je i javno objavio slijedeću:

P R E S U D U

Optuženi:

MIĆO DŽODAN sin D. i majke M., rođen 30.06.1971. godine u naselju B. M., općina S. M., stalno nastanjen u P., naselje Č. bb, JMB: ..., pismen sa završenom OŠ, bez zanimanja, po nacionalnosti ..., državljanin ..., oženjen, otac šestoro djece, lošeg imovnog stanja, vojsku služio 1993. godine na M., vodi se u vojnoj evidenciji pri OMO P., do sada osuđivan..., brani se sa slobode, i

RADOVAN DŽODAN zv. Rašo sin D. i majke M., rođen 15.01.1975. godine u naselju B. M., općina S. M., stalno nastanjen u P., naselje P.-Ć. bb, JMB: ..., pismen sa završenom OŠ, bez zanimanja, po nacionalnosti ..., državljanin ..., neoženjen, bez djece, lošeg imovnog stanja, nije služio vojsku i ne vodi se u vojnoj evidenciji, do sada osuđivan ..., brani se sa slobode,

K R I V I S U

Što su:

U toku rata u R BiH za vrijeme trajanja oružanog sukoba između Armije R BiH i Vojske R Srpske postupali suprotno odredbi iz člana 3. stav 1. tačka a) i c) IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine na način da su dana 17.03.1995. godine oko 21:30 sati u naselju Donji Kamengrad zaseok Krče, općina Sanski Most koje je bilo pod kontrolom Vojske i policije R Srpske zajedno sa K. B. (preminuo dana 05.02.2016. godine) došli do porodične kuće S. Dž. gdje je osumnjičeni Džodan Mićo sa K. B. naoružanim vatrenim oružjem puškama i sa navučenim ženskim najlon čarapama na glavama pomoću fizičke snage provalili ulazna vrata i na silu ušli u kuću S. Dž. kojom prilikom su tražili od Dž. novac i zlato,

a kako porodica S. Dž. nije posjedovala novac i zlato isti su ih počeli fizički zlostavljati tako da su S. Dž. i njegovu suprugu F. i mlđb. sina E. tukli kundacima pušaka, nogama i rukama, te su tražili od njih da im kažu gdje se nalazi kuća K. E. za koje vrijeme je osumnjičeni Džodan Radovan naoružan puškom i sa navučenom kapom na glavi sa prorezima za oči čuvao stražu ispred kuće S. Dž. nakon čega su mlđb. S. E. prisilili da ih odvede do kuće K. E. vodeći ga sva trojica ispred sebe bosog sa uprtim puškama prema njemu, te su stigavši pred porodičnu kuću K. E. udarajući mlđb. E. istog natjerali da pozove K. E. da otvori vrata što je ovaj iz straha za vlastiti život i učinio, a kada je E. otvorio ulazna vrata kuće osumnjičeni Džodan Mićo i K. B. ušli su u kuću gdje su odmah počeli da tuku puškama i nogama K. E., a kada je njegova supruga M. pokušala da mu pomogne jedan od njih ju je udario sjekirom koju je pronašao u kući u predjelu glave pri čemu je M. zadobila tešku i po život opasnu tjelesnu povredu izraženu u vidu preloma krova lobanje čeonu regije obostrano sa utisnutim koštanim fragmentima u moždano tkivo, zgnječanjem i krvnim podlivom moždanog tkiva, te su i E. sestru K.E.1 fizički zlostavljali tako što su je udarali po tijelu da bi nakon toga od K. E. tražili novac za koji je rekao da ga nema nakon čega su u namjeri da ga liše života u istog ispucali više metaka iz puške od kojih povreda je K. E. preminuo na licu mjesta dok je osumnjičeni Džodan Radovan za to vrijeme naoružan puškom čuvao stražu ispred kuće K. E. držeći istu uprtu u mlđb. S. E. koji je po njihovoj naredbi ležao na zemlji, da bi potom osumnjičeni Džodan Mićo i Džodan Radovan zajedno sa K. B. napustili dvorište K. E. i otišli u pravcu mjesta Donji Kamengrad.

Dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata i oružanog sukoba izvršili ubistvo jednog civila bošnjačke nacionalnosti i nečovječno postupali prema drugim civilima bošnjačke nacionalnosti povredom njihovog tjelesnog integriteta i dostojanstva pri čemu je jedna osoba zadobila teške i po život opasne tjelesne povrede, čime su počinili krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi člana 22. preuzetog KZ SFRJ pa se primjenom istog propisa i uz primjenu odredaba člana 41. stav 1. istog Zakona osuđuju i to:

Optuženi MIĆO DŽODAN sin Drage na kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina,
a
optuženi RADOVAN DŽODAN sin Drage na kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina.

U smislu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku F BiH oštećeni Dž. S., F. S., F. M., M. K. i E. S. sa svojim imovinsko-pravnim zahtjevima upućuju se na parnični postupak.

U smislu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku F BiH optuženi se oslobađaju dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka.

U smislu člana 203. stav 1. Zakona o krivičnom postupku F BiH troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava ovoga suda.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo USK-a Bihać pod brojem: T01 0 KTRZ 0004631 11 od 26.12.2018. godine podiglo je kod ovoga suda optužnicu protiv Miće Džodana i Radovana Džodana sinova D. stavljajući im na teret nizvršenje krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ).

Rješenjem sudije za prethodno saslušanje ovog suda broj: 01 0 K 014357 18 Kps od 03.01.2019. godine optužnica je u cijelosti potvrđena, a optuženi su se na ročištu za izjašnjenje o krivnji održanom dana 20.02.2019. godine izjasnili da nisu krivi za krivično djelo koje im se optužnicom stavlja na teret.

Kantonalno tužilaštvo USK-a Bihać je tokom ovoga krivičnog postupka kao i u završnoj riječi ostalo kod podignute optužnice smatrajući da je predloženim i provedenim dokazima u cijelosti dokazalo navode iste tj. da su optuženi zajedno sa sada preminulim K. B. zv. B. počinili krivično djelo u vrijeme, mjesto i na način kako je to navedeno u činjeničnom opisu potvrđene optužnice predloživši da se optuženi oglase krivim i kazne u skladu sa Zakonom.

Odbrane oba optuženika smatraju kako tužilaštvo provedenim dokazima nije dokazalo navode optužbe tj. da su optuženi počinili krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona KZ SFRJ u vrijeme i na način kako je to činjenično opisano u potvrđenoj optužnici. Pored toga odbrana prvooptuženog ističe kako su nesporne odredbe Ženevske konvencije na koje se poziva tužilaštvo, da su nesporne medicinska dokumentacija kao i nalaz i dopuna vještaka medicinske struke, da su nesporne političke odluke, ali da zapravo nema dokaza da je djelo počinjeno kako je navedeno u optužnici. Pri tome ističe kako nema dokaza da je oštećeni E. K. lišen života vatrenim oružjem cal. 7,62 mm kako je činjenično opisano u optužnici jer su na licu mjesta nađene čahure od vatrenog oružja Tompson kako je navedeno u pročitanoj iskazu svjedoka K. R.. Pored toga nije obrazloženo na koji način je utvrđen identitet napadača na porodice S. K. jer izuzev svjedoka Dž., F. i E. S. koji su međusobno kontradiktorni niti jedan drugi svjedok nije identificirao optuženog Miću Džodana kao napadača. Smatra da krivica ovoga optuženog ne proizilazi niti iz provedenih materijalnih dokaza kao ni iskaza svjedoka, a da se u vezi sa ovim događajem može dovesti lice A. S. kako proizilazi iz dokaza odbrane što je njegovoj porodici sigurno teško prihvatiti jer je ta osoba osuđena za ratne zločine protiv civilnog muslimanskog stanovništva. I odbrana drugooptuženog smatra kako nema dokaza da su optuženi počinili krivično djelo koje im se optužnicom stavlja na teret jer se sve temelji na svjedočenju oštećenog svjedoka E. S. iako postoje dokazi da se u vezi sa predmetnim događajem može dovesti njegov brat A. S.. Iskaze svjedoka Dž., F. i E. S. nalazi međusobno kontradiktornim i neuvjerljivim. Smatra i da se u konkretnom slučaju ne radi o krivičnom djelu ratnog zločina, a da optuženi Radovan Džodan i nije imao status borca. U konkretnom slučaju osobe koje su počinile navedeno krivično djelo tražile su zlato i novac pa je dakle isto počinjeno iz koristoljublja, a ne radi širenja terora među bošnjačkim stanovništvom. Smatra i kako nema dokaza da je drugooptuženi počinio radnju saučesništva jer se postavlja pitanje od koga bi on to čuvao stražu kada je cijelo to područje bilo pod kontrolom vojske i policije R Srpske. Cijeneći navedeno predlaže se sudu donijeti oslobađajuću presudu.

Oštećeni Dž. S., F. S., M. K. i E. S. postavili su imovinskoppravne zahtjeve prema optuženima koje do kraja ovoga krivičnog postupka pred nisu opredjelili.

U toku glavnog pretresa optužba je izvela dokaze saslušanjem svjedoka: Dž.a S.a, Fatime S., Fikre Mulalić, M. K., A. S., M. M., N. V., P. V., B. K., B. Š., Z. M. i E. S., pročitani su iskazi svjedoka iz istrage i to: M. K., B. K. i R. K., te je iznesen sadržaj materijalnih dokaza i to: ovjerena kopija Odluke o proglašenju neposredne ratne opasnosti (Službeni list RBIH broj: 1/92 od 09. aprila 1992. godine), ovjerena kopija Odluke o formiranju vojske Srpske republike BiH (Službeni glasnik srpskog naroda u BiH broj: 6/92 od 12. do 17. maja 1992. godine), ovjerena kopija Odluke o proglašenju ratnog stanja (Službeni list RBIH broj: 7/92 od 20. juna 1992. godine), ovjerena kopija Odluke o ukidanju ratnog stanja (Službeni list RBIH broj: 50/95

od 28. decembra 1995. godine), zapisnik o uviđaju Osnovnog suda S. M. broj: Kri-13/95 od 18.03.1995. godine, izvod iz matične knjige umrlih MU Općine S. M. broj: 05-13-3-3347/2018 od 30.11.2018. godine na ime B. K., nalaz i mišljenje sa dopunom stalnog sudskog vještaka medicinske struke dr. Dževada Durmiševića o prirodi i načinu nastanka povreda za oštećene M. K. od 06.10.2011. i 27.08.2012. godine, E. K. od 28.08.2012. godine i Dž. S. od 28.08.2012. godine sa medicinskom dokumentacijom povrijeđenih lica, uvjerenje administrativne službe Odjeljenja za boračko invalidsku zaštitu Opštine P. broj: 03-835-1-377/12 od 25.05.2012. godine o učešću osumnjičenog Džodan Miće u oružanim snagama za vrijeme rata u BiH, izvod iz matične knjige umrlih MU Općine S. M. broj: 05-13-3-321/11 od 30.03.2011. godine na ime E. K., plan rada SJB S. M. od 22.03.1995. godine, izvještaj o radu SJB S. M. od 29.03.1995. godine, rješenja o određivanju pritvora B. K. i Radovanu Džodanu od 29.03.1995. godine, službene zabilješke ovlaštenog službenog lica B. Š. od 29.03.1995. godine i 06.04.1995. godine, dopis JU OŠ ... D. K. broj: 01-61-264/12 od 03.05.2012. godine sa kopijom dnevnika na ime Miće i Radovana Džodana, te B. K., dopis SJB S. M. broj: 14-5/02-1-MZ-227/95 od 19.03.1995. godine, službene zabilješke SJB S. M. od 18.03.1995. godine o obavljenom informativnom razgovoru sa E. K. i od 06.04.1995. godine sa osumnjičenim Mićom Džodanom, izvodi iz kaznene evidencije iz baze TCMS od 17.12.2018. godine na ime Miće i Radovana Džodana, troškovnik Kantonalnog tužilaštva USK-a u Bihaću od 26.12.2018. godine sa specificiranim troškovima vještačenja po vještaku medicinske struke dr. Dževadu Durmiševiću i troškovi pristupa svjedoka B. Š. u prostorije tužilaštva radi davanja izjave, foto-dokumentacija Uprave policije Sektor kriminalističke policije Odjeljenje za ratne zločine KMUP-a USK-a Bihać broj: 05-1/08-1-168/11 od 25.05.2011. godine, zapisnici o ispitivanju osumnjičenih Miće i Radovana Džodana broj: T01 0 Kt Rz 0004631 11 od 28.11.2018. godine, te su uloženi zapisnici o saslušanju svjedoka iz istrage korišteni u toku pretresa za: F. S., Dž. S., A. S., M. M., F. M., N. i P. V., Z. M. i B. Š..

Na prijedlog odbrane prvooptuženog Miće Džodana u toku glavnog pretresa provedeni su slijedeći dokazi, saslušani su svjedoci: K. R. i G. M., iznesen je sadržaj materijalnih dokaza i to: izvodi iz MKR Općine S. M. broj: 05-10-1-9122/21 na ime Miće Džodana, broj: 05-10-1-9125/21 na ime M. Dž., broj: 05-10-1-9124/21 na ime Radovana Džodana, broj: 05-10-1-9128/21 na ime M. Dž.1 i broj: 05-10-1-9129/21 na ime S. Dž. sve od 05.07.2021. godine, presuda Višeg suda u Bihaću broj: 4/96-K-Rz od 09.12.1996. godine, snimke zemljopisne karte Googleearth i Googlemaps o udaljenosti mjesta B. M. - K., te dokazi već provedeni po tužilaštvu i to: zapisnik o uviđaju Osnovnog suda S. M. broj: Kri-13/95 od 18.03.1995. godine, uvjerenje administrativne službe Odjeljenja za boračko invalidsku zaštitu Opštine P. broj: 03-835-1-377/12 od 25.05.2012. godine o učešću osumnjičenog Džodan Miće u oružanim snagama za vrijeme rata u BiH, dopis JU OŠ „...“ D. K. broj: 01-61-264/12 od 03.05.2012. godine sa kopijom dnevnika na ime Miće Džodana, dopis SJB S. M. broj: 14-5/02-1-MZ-227/95 od 19.03.1995. godine, službene zabilješke SJB S. M. od 18.03.1995. godine o obavljenom informativnom razgovoru sa E. K. i od 06.04.1995. godine sa osumnjičenim Mićom Džodanom, službena zabilješka ovlaštenog službenog lica B. Š. od 29.03.1995. godine, plan rada SJB S. M. broj: 14-5/02 od 22.03.1995. godine, izvještaj o radu SJB S. M. broj: 14-5/02 od 29.03.1995. godine, rješenja o određivanju pritvora B. K. i Radovanu Džodanu broj: 14-5/02-2-230-KU od 29.03.1995. godine, pravosnažna presuda Višeg suda u Bihaću broj: 4-96/-K-RZ od 09.12.1996. godine (sada Kantonalni sud u Bihaću), zapisnici o saslušanju svjedoka iz istrage korišteni za: B. Š., B. K., A. S., R. K. i E. S., te je optuženi Mićo Džodan dao iskaz u svojstvu svjedoka.

Odbrana drugooptuženog Radovana Džodana nije imala dokaznih prijedloga.

U toku glavnog pretresa uz saglasnost zastupnika optužbe i odbrane optuženih pročitani su iskazi svjedoka prikupljeni tokom istrage i to: M. K. dat Upravi policije Sektor kriminalističke policije USK-a broj: 05-1/04-5-792/11 od 25.05.2011. godine i K. B. dat Upravi policije Sektor kriminalističke policije USK-a broj: 05-1/08-1690/10 od 30.09.2011. godine jer zbog svoga zdravstvenog stanja iste nisu bile u mogućnosti dati iskaz u toku glavnog pretresa pred ovim sudom, također je uz saglasnost stranaka preuzet iskaz svjedoka Dž. S. dat u ranijem toku postupka pred drugim pretresnim vijećem na glavnom pretresu održanom dana 11.12.2019. godine jer isti također zbog svog lošeg zdravstvenog stanja nije bio u mogućnosti dati svoj iskaz pred novim vijećem, a uz saglasnost optužbe i odbrane je u smislu člana 288. stav 2. ZKP-a FBiH pročitani i iskaz svjedoka R. K. dat u Kantonalnom tužilaštvu USK-a Bihać u predmetu broj: T01 0 KTRZ 0004631 11 dana 18.05.2011. godine obzirom da je iz pribavljenog izvoda iz MKU MU Opštine L. broj: 02/4-202-4-514/21 od 11.06.2021. godine utvrđeno da je imenovani svjedok u međuvremenu umro dana 13.06.2011. godine u L..

Sud je odbio prijedlog odbrane optuženog Miće Džodana iznesen na glavnom pretresu dana 06.09.2021. godine da se saslušaju svjedok balističke struke koji bi objasnio razliku između zrna automatske puške cal. 7,62 mm i Thompson cal. 11,4 mm smatrajući da takav dokaz ne bi doprinio utvrđivanju drugačijeg činjeničnog stanja obzirom da iz provedenih dokaza i svih prikupljenih dokaza proizilazi da čahura od ispaljenih metaka sa lica mjesta kao dokaza i nema, te imajući u vidu i protok vremena od učinjenja krivičnog djela kada je sačinjen i zapisnik o uviđaju do održavanja glavnog pretresa.

Nakon provedenih dokaza optužbe i odbrane optuženih, cijeneći svaki dokaz ponaosob i u njihovoj međusobnoj vezi kako je to i predviđeno odredbom člana 296. stav 2. ZKP-a FBiH, utvrđeno je činjenično stanje kao u izreci presude.

Svjedok **F. S.** iskazala je kako je čitav rat živjela u svojoj kući u K. u sa suprugom Dž. i sinovima A. rođenim 1976. godine i E. rođenim 1978. godine, da je u tom periodu život bio težak jer nisu imali para da izađu, a cijelo vrijeme da su bili maltretirani, pljačkani i napadani. Dobro se sjeća događaja od 17.03.1995. godine kada im je oko 21-21:30 sati neko zalupao na vrata uz povike policija, da su to bila trojica maskiranih napadača naoružani sa puškama i to dvojica automatskim, a treći da je imao nekakvu drugačiju pušku, da su provalili ulazna vrata kojom prilikom su dvojica napadača ušla u kuću, a treći je ostao vani. Kada je pokušala dozvati pomoć kroz prozor ovaj koji je stajao vani je isti razbio. Jedan od napadača je bio u teksas jakni i gumenim čizmama. Čim su vidjeli Dž. rekli su „ovo nije“ što znači da njih nisu ni tražili, ali su ga odmah kundacima pušaka počeli tući po glavi i leđima tražeći pare i zlato pitajući gdje je kuća E. G.. Kada je pokušala da ga odbrani jedan od njih ju je udario čizmom u glavu zbog čega je kratko izgubila svijest, a tukli su i njenog sina E. prijeteći da će ga ubiti. Nakon što su rekli napadačima da para i zlata nemaju, a G. da nema u tim krajevima, njen suprug je iskočio kroz prozor i pobjegao. Tada je jedan od napadača zavikao pucaj za njim, a drugi je to učinio sa dva ili tri metka, ali Dž. srećom nije pogodio. Dalje, je iskazala da su napadači bili maskirani sa nekim čarapama na glavi, ali da je dvojicu poznala i po glasu i to jednog koji je bio u kući kao Miću Džodana koji ju je i udario, dok je vani bio Radovan Džodan koji je svud po licu bio „pečen“, a trećeg napadača nije poznala. Prepoznala ih je, jer je bilo struje i vani je gorila vanjska rasvjeta kao i jer ih je viđala pred školom gdje su često bili kada je ona vodila svoju djecu u školu. Zna da ima više braće Džodan. Kada su napadači opisali koga traže rekli su im da se radi o E. K. nakon čega su njenog sina E. prisili da ih onako go i bos pod prijetnjom oružja odvede do te kuće. Nakon što je došla sebi vidjela je da Dž. i E. tu nema, a naišla je A. S. kojoj je sve ispričala, te su njih dvije okolnim putem došli do zaseoka Š.. Tu su pred kućom M. M. čuli žamor i vidjeli istoga, njegovu ženu i djecu, E. S., F. M. i M. K. svu u krvi. Kasnije je našla

i svoga supruga Dž. kojega je neko kao i ostale povrijeđene otjerao u bolnicu. Sutradan je njihovoj kući dolazio B. Š. i još neki iz policije, noseći neku kapu i pitali da li je prepoznaje, ali da im nije smjela priznati koga je od napadača prepoznala. Tada im je rekao da slobodno budu u svojoj kući gdje nakon napada više nisu smjeli spavati jer su napadače uhvatili i da su to braća Džodani.

Tužilaštvo nije imalo prigovora na iskaz ovoga svjedoka dok je odbrana prvooptuženog prigovorila da je svjedok iskazao drugačije nego prilikom saslušanja u policijskoj upravi u zapisniku broj: 05-1/04-5-691/12 od 05.05.2012. godine kada je izjavila da je prepoznala jednog od napadača Miću Džodana, a da joj je sin E. rekao kako je prepoznao i Miću i Radovana Džodana. Obzirom na godište njenih sinova A. i E. odbrana je prigovarala i da prvooptuženi koji je 1971. godine nije išao sa njima u isto vrijeme tako da ih se svjedok nije mogla sjećati iz tog perioda. Iskaz ovoga svjedoka osporila je i odbrana drugooptuženog.

Po stavu ovoga suda prigovori odbrane nisu osnovani. Činjenica da je svjedok pred policijom iskazala kako je prepoznala samo jednog napadača prvooptuženog Miću Džodana, a za drugog napadača da joj je rekao njen sin, dok je u toku glavnog pretresa iskazala da je prepoznala oba optužena Miću i Radovana Džodana, ali se izjasnila da je tačno ono što je iskazala na pretresu što prihvata i ovaj sud. Čak i da se uzme da je tačan njen iskaz iz istrage svjedok je u svakom slučaju sa sigurnošću i kategorično iskazala da je prepoznala prvooptuženog Miću Džodana. Nije osnovan niti prigovor odbrane kako svjedok nije mogla sretati optužene u školi jer je Mićo Džodan rođen 1971. godine, a Radovan Džodan 1975. godine kao proizilazi i iz priloženih izvoda iz MKR općine S. M. za optužene i njihovu braću budući da su njena djeca rođena i to A. 1976. godine, a E. 1978. godine. Dakle, u jednom periodu sasvim sigurno su djeca svjedoka išli zajedno u lokalnu školu kako proizilazi i iz materijalnih dokaza izvoda iz MKR za optužene odnosno dopisa JU OŠ „...“ D. K. broj: 01-61-264/12 od 03.05.2012. godine sa kopijom dnevnika na ime Miće i Radovana Džodana. Dakle, svjedok je optužene kao i njihovu braću nesporno mogla sretati vodeći svoju djecu u školu bez obzira na činjenicu da nisu išli zajedno u isti razred odnosno da nisu isto godište. Ostale prigovori odbrane u odnosu na razlike u iskazu ovoga svjedoka iz istrage i pred sudom nisu od značaja imajući u vidu protek vremena odnosno kada se i u kojim okolnostima desio sam kritični događaj marta 1995. godine, iskaz svjedoka dat u policiji 2012. godine odnosno iskaz svjedoka dat na glavnom pretresu maja 2021. godine koji u ovakvim vremenskim razmacima teško može biti u potpunosti identičan.

Svjedok **Dž. S.** iskazao je da je čitav rat živio u svojoj kući u K. sa suprugom F. i troje djece. Sjeća se kritičnog događaja koji se desio davno, ali se detalja slabo sjeća zbog proteka vremena i lošeg zdravstvenog stanja jer ga je tuklo. Zna da su bila trojica napadača, da su bili maskirani čarapama i kapama preko lica što mu je i sin E. rekao kao i da su bili naoružani puškama, da su sva trojica provalili vrata na njegovoj kući i ušli unutra kao i da su razbili prozor. Tukli su ga puškama po glavi i bubrezima zbog čega je mokrio krv, a tukli su i njegovu suprugu i sina E.. Napadači su tražili zlato i pare i pitali za E. G. misleći u stvari na E. K.. On je u jednom momentu pobjegao kroz vrata niz put prema šumi i za njim su pucali, a kući se vratio tek kad se sve smirilo, ali nije zatekao nikoga. Otišao je do kuće E. K. gdje je našao suprugu i još mještana, a onda je njega, E. suprugu i sestru odvezlo kod doktora. U toku pretresa prilikom svjedočenja svjedok je pokazao prema prvooptuženom Mići Džodanu prepoznajući ga kao jednog od napadača kojega je kako kaže poznao iz viđenja

Tužilaštvo nije imalo prigovora na iskaz ovoga svjedoka izuzev ukazivanja da je u svojoj izjavi datoj u upravi policije na zapisnik broj: 05-1/04-5-791/11 od 12.05.2012. godine izjavio da su u kuću ušla dva napadača dok je drugačije iskazao na pretresu. Odbrana prvooptuženog je u cijelosti prigovorila na iskaz ovoga svjedoka kao kontradiktoran i nedosljedan. Činjenica je što proizilazi iz zapisnika sa pretresa da je u određenim odgovorima

svjedok bio kontradiktoran npr. koliko ljudi je ušlo u kuću (dva ili tri), da ih je vidio da su maskirani ili da mu je to rekao sin itd., da je u sudnici pokazao na prvooptuženog Miću kao osobu koju je prepoznao kao jednog od napadača iako mu nije znao ime. Međutim, cijeneći očigledno loše zdravstveno stanje svjedoka što je posljedica između ostalog i kako sam kaže napada od 17.03.1995. godine ovaj sud njegov iskaz ipak prihvata u smislu da je dovoljno određeno iskazao kako i na koji način se desio kritični događaj tj. da su bila tri maskirana i naoružana napadača s tim da su očigledno dvojica ušla u kuću, a ne trojica kao i da je svjedok prepoznao jednog od napadača kao optuženog Miću Džodana iako mu nije znao ime.

Svjedok E. S. iskazao je da je cijeli rat živio u porodičnoj kući u K., zaseok K.1 sa ocem, materom i bratom, da su živjeli pod srpskom opsadom gdje su bili maltretirani danju i noću u više navrata. Sjeća se dana 17.03.1995. godine kada su njegov otac Dž., mati F. i on sjedili kući i večerali kada je neko pokucao na vrata, krenuo je otvoriti, ali su ga roditelji zaustavili nakon čega je kroz prozor vidio trojicu naoružanih ljudi sa ženskim čarapama na glavama i to dvojicu na stepenicama ispred kuće sa ženskim čarapama preko lica, a trećeg ispred nove kuće sa potkapom preko lica. Dvojica su imali automatske puške dok je treća bila drugačija tj. crna sa ravnim kundakom. Jedan od onih koji su provalili u kuću imao je automatsku pušku, a drugi ovu sa ravnim kundakom, dok je treći koji je stajao vani imao automatsku pušku sa dva sljepljena okvira. Vanjska rasvjeta ispred kuće je gorila jer je bilo struje. Mati je otvorila prozor i dozivala pomoć da bi jedan od napadača zagalamio na nju udarivši puškom u prozor, nakon čega su druga dvojica provalila u kuću tražeći pare i zlato, pitajući ih za kuću E. G.. Pri tome su ih tukli kundacima i nogama zbog čega je otac sutradan otišao u Prijedor u bolnicu, a njegovu majku je prvooptuženi Mićo Džodan udario čizmom u predjelu brade zbog čega je pala. Otac je pobjegao i za njim su pucali, ali ga sreća nisu pogodili. Kad su napadači rekli da traže čovjeka koji hramlje na jednu nogu i koji ima ovce on je shvatio da zapravo traže E. K., a ne G.. Tada su ga pod prijetnjom oružja natjerali da ih onako go i bos preko livada odvede do kuće E. K.. U jednom trenutku jedan od napadača je drugoga oslovio po imenu Mićo, a onome koji je imao potkapu ista je bila malo prorezana tako da mu je vidio oči i „spečeno lice“ pa ga je odmah prepoznao kao Radovana Džodana koje optužene je znao i od ranije iz škole, a prepoznao ih je i u sudnici. Trećeg napadača prepoznao je kao B. K.. Kad su ga doveli pred E. kuću natjerali su ga da ga zovne po imenu i da se predstavi što je on učinio kao E. Dž.ov. Potom ga je drugooptuženi Radovan Džodan odveo sa strane kuće i zaprijetio mu da legne potrbuške na zemlju i začepi uši. Ostala dva napadača su provalila u kuću odakle se čula vriska i skika, te pucnji. U tom momentu iz kuće izlazi prvooptuženi Mićo Džodan i od drugooptuženog Radovana Džodana traži okvir od puške, a na upite šta sa njim Mićo kaže Radovanu ubij govno. Međutim, drugooptuženi to nije uradio nego mu je rekao da ostane ležati i zaprijetio da nikome nasmije ništa reći, nakon čega napadači odlaze. O imenima napadača nije govorio nikome izuzev svojoj majci F. S. koja je čudno reagovala. Potom svjedok ustaje i odlazi do prve susjedne kuće Ć. M. kada mu je vrata otvorio njegov zet koji ga je pustio u kuću i dao mu obuću i odjeću, nakon čega su tu došli i E.ova supruga E. K. (zv. R.), sestra E. K. i kćerka F. M.. Ispričao im je šta se desilo kod njegove kuće i kako je došao ovdje, a tom prilikom je kod E. primjetio ranu od udarca sjekirom dok je kod E.1 primetio posjekotinu na leđima također od udarca sjekirom, te je čuo da je E. K. ubijen nakon što su im tražili novac i zlato. U međuvremenu njegov rođak F. S. suprug od A. S. je nakon što je čuo pucnjavu ispred njegove kuće obavjestio policiju pa je došao do kuće E. K. sa pripadnicima rezervne policije. Potom su se svi zajedno spustili u zaseok F. u jednu kuću gdje je sreo svoju majku, a nakon toga je jedan od mještana sve povrijeđene odveo u bolnicu. Policijski inspektor B. Š. je dolazio njegovoj kući sutradan radi ispitivanja, ali mu nije smio reći ko su napadači zbog straha za svoju sigurnost. Također su ga vodili i do kuće ubijenog E. K. radi ispitivanja pa je jedne prilike vidio

policajca R. K. kako šamara njegovog brata A.. Iskazao je i da je njegov brat A. S. zajedno sa komšijama F. H., E. H. i drugim bio prisilno mobiliziran u vojsku RS.

Tužilaštvo nije imalo prigovora na iskaz ovoga svjedoka dok je odbrana optuženih prigovorila da je svjedok iskazao drugačije nego u tužilatstvu na zapisniku broj: T01 0 KTRZ 004631 11 od 27.04.2012. godine. Ovo u smislu da njegova majka iskazuje da je prepoznala optužene kao napadače, a svjedok iskazuje da joj je on rekao ko su i da je bila iznenađena kao i da je drugooptuženog prepoznao po ožiljku na bradi dok je na pretresu iskazao kako mu je lice bilo sprženo. Po stavu ovoga suda prigovori odbrane nemaju mjesta jer je svjedočenje na pretresu bilo jasno i ubjedljivo, a svjedok je cijelo vrijeme napada na njegovu porodičnu kuću bio prisutan pri čemu je pod prijetnjom oružja bio prisiljen napadače voditi do kuće ubijenog E. K. ispred čije kuće je ležao također pod prijetnjom oružja cijelo vrijeme napada. Pri tome je imao priliku da ih vidi iz bliza, čuo ih je kako se međusobno oslovljavaju i razgovaraju i bio je izričit u identifikaciji sve trojice i to kako optuženih Miće i Radovana Džodana tako i sada umrlog B. K. zv. B. kao trećeg napadača. Činjenica je da je svjedok iskazao kako je njegova majka čudno reagirala kada joj je rekao ko su napadači. Međutim, svjedok F. S. je objasnila da su napadače prepoznali njen sin E., ali i ona iz čega se zaključuje da su svjedoci međusobno razgovarali o identitetu napadača što je sasvim normalno i razumljivo obzirom da su bili članovi istog domaćinstva. Stoga se ovaj iskaz kao uvjerljiv u cijelosti prihvata, a prigovori odbrane smatraju neosnovanim.

Svjedok **F. M.** iskazuje da je u vrijeme ratnih dešavanja u BiH živjela u porodičnoj kući u D. K., Š. sa roditeljima E. i M. K., te očevom sestrom, svojom tetkom E.. Život je bio težak jer su pripadnici srpske vojske pljačkali njihove domove, tukli i odvodili muškarce i radili druge gore stvari što se često dešavalo. Sjeća se da je dana 17.03.1995. godine oko 21:30 sati bila u kući sa roditeljima i tetkom, da su se spremali za spavanje, kada se začula lupa na vratima i da je E. S. čiji glas su prepoznali pozvao njenog oca da mu otvori vrata. U kući je bilo struje, ali vanjska rasvjeta nije radila. Otac je krenuo otvoriti vrata nakon čega su odmah dvojica maskiranih napadača sa tankim ženskim čarapama na glavi naoružani puškama upali u kuću i počeli ga tući tražeći novac i zlato. Jedan napadač je bio viši, a drugi niži u blijedoj plavoj teksas jakni. Začuli su se pucnji tj. jedan od napadača je pucao u oca i ubio ga dok su njenu tetku ranili, a mater sasjekli. Navedeno nije vidjela jer se sakrila od napadača iza ormara, a također je u jednom mometu sa prozora je dozivala komšiju M. M.. Poslije ulaska ovih lica, pucanja i udaraca vidjela je svog oca da je pogođen u kuk, da je ušao u dnevnu sobu, a nakon toga je vidjela ubijenog kako leži potrbuške upucan sa stražnje strane glave i povrijeđene majku u predjelu glave i tetku u predjelu leđa, a sve je po kući bilo razbacano i krvavo. Ova dvojica napadača su za kratko na minut-dva ili pet izašli iz kuće pa se ponovno vratili. Poslije ovoga događaja ona, majka i tetka prešle su kod komšije M. M. gdje su zatekli njegovu porodicu i E. S.. Nakon toga povrijeđene majku i tetku, te Dž. S. komšija A. M. odvezao je u bolnicu u S. M., s tim da je njena majka prevežena u Banja Luku gdje je ostala osam dana. Od posljedica tog napada majka nije dobro, imala je operativni zahvat glave i na jedno dijelu ugrađenu plastiku, ima epilepsiju, psihički nije dobra i 100 % je invalid dok je njena tetka E. u međuvremenu preminula. Nikog od napadača nije prepoznala, ali se pričalo po selu da su to uradili braća Džodani. Policija je ovaj događaj istraživala, ali ona ne zna šta je otkriveno.

Svjedok **M. K.** čiji iskaz iz istrage je pročitao uz saglasnost optužbe i odbrane iskazala je također da je u ratnom periodu 1992. - 1995. godine živjela u D. K., S.i, Š. u zajedničkom domaćinstvu sa svojim suprugom E., kćerkom F. i suprugovom sestrom E.. Život je bio težak jer su srpska vojska i policija sve Bošnjake maltretirali i privodili, tukli, ubijali, pljačkali i palili njihove kuće i imanja. Sjeća se da su u nekoliko navrata isti dolazili u njeno selo, te su vršili pretrese kuća, neke muškarce da su nakon toga privodili i saslušavali, zatim odvodili ih u logor

Manjača i dr. Tog 17. marta 1995. godine bila je u svojoj kući zajedno sa suprugom, kćerkom i zaovom kada je oko 21:30 sati neko zalupao na ulazna vrata predstavljajući se kao komšija E. Dž.ov. Njen suprug je upalio svjetlo u hodniku i krenuo da otvori ulazna vrata u kojem momentu u kuću upadaju dva naoružana civila sa ženskim čarapama na glavi, jedan mlađi visok sa teksas plavom jaknom, a drugi isto mlad u vojničkoj jakni sivomaslinaste boje. Vidjela je da galame na supruga i da ga tuku puškama, a zatim da onaj visoki puca i pogađa ga negdje u predjelu stomaka ili kuka. Prišla im je u namjeri da spriječi dalju tuču i da pomogne svom suprugu kada visoki uzima malu sjekiru koja se nalazila na zidiću pored ulaznih vrata njome zamahuje i udara je po glavi od kojeg udarca je pala na pod i oblila je krv, a na trenutak je izgubila i svijest. Kada je došla sebi vidjela je supruga kako ranjen bježi u kuću, dok je ona otišla u sobu, a za njom u sobu došla je njena zaova koja je bila također ranjena u kojoj sobi se već krila i njena kćerka F.. Dvojica napadača su izašla iz kuće na kratko i ponovo se vratili i čula je njihove glasove kako od njenog supruga traže novac i njega kako odgovara da para nema. Poslije toga se začuo pucanj i suprug se više nije javio, a taj visoki napadač je došao u sobu gdje su se nalazile tražeći i od nje para i pitajući za kćerku, za koje je rekla da ih nema odnosno da je izašla. Sve to trajalo je nekih 15 -20 minuta i onda se smirilo, nakon čega njih tri iskaču kroz prozor prizemlja kuće i odlaze do komšije M. M. gdje je bila njegova porodica i E. S., te im govore šta se desilo, Nakon toga došla je i policija.

Na iskaze svjedoka F. M. i M. K. nije bilo prigovora pa ih i sud kao vjerodostojne u cijelosti prihvata.

Svjedok A. S. iskazala je da je cijelo vrijeme ratnog sukoba u BiH živjela sa mužem, sinom, svekrvom i djeverom u D. K. u selu K. – S., da je od kuće Dž. i F. S. koji su dajdža i ujna njenog rahmetli muža udaljena oko 100 m, da je u periodu od 1992. do 1995. godine tu bilo teško živjeti jer ih je stalno napadalo i pljačkalo, da joj je muž vođen na radnu obavezu, a da je to područje bilo pod kontrolom srpske vojske. Sjeća se dana 17.03.1995. godine uvečer oko 21 sat kada se čula pucnjava iz automatske puške iz pravca Dž.ove kuće, da su ona i suprug otišli do iste gdje su našli F. S. u dvorištu i otvorena vrata od kuće sa upaljenim svjetlima. Tada im je ona rekla da su ih napala tri maskirana civila tražeći kuću E. G. koji u selu ne postoji, već da ima E. K., da je Dž. pobjegao i da su za njim pucali, a njihovog sina da su prisilili da ih odvede do te kuće. F. je bila pretučena i crvena po licu od udaraca i njenog muža je zamolila da ode u V. po rezervnu policiju što je on i uradio. Svjedok se od straha vratila u svoju kuću po dijete, a njen djever i svekrva su otišli u F., da bi se nakon toga ona vratila po F. i zajedno su otišli u Š. odakle su se čuli pucnji. Tamo su pronašli E. S. i još neke ljude, a čuli su da je E. K. ubijen, te napadnuti njegova žena i sestra. Ona sama nije vidjela napadače, ali je sa S. išla u policiju u S. M. davati izjavu kod inspektora Š.. F. joj je jedne prilike spomenula da su ti napadači bili Džodani, dok sa E. o tome nije razgovarala. Poznato joj je lice prezimena Č. zv. Č. koji je često dolazio u K. kod njenog muža, a družio se sa A. S.. Tog dana 17.03.1995. godine Č. je bio u K. kada se desio napad.

Svjedok M. M. iskazao je da je cijelo vrijeme ratnog sukoba u BiH živio sa svojom porodicom u kući u D. K., selo Š., a u toku 1995. godine da je bio na radnoj obavezi od Gradačca do Bihaća. Život u tom periodu je bio težak, područje je bilo pod kontrolom srpske vojske, bilo je otimačina blaga, auta, kamiona i drugih stvari i napada danju i noću. Poznata mu je porodica Dž. S. čija kuća je u selu S. – K. dok je kuća E. K. od njegove udaljena 20 – 25 m. Sjeća se da je dana 17.03.1995. godine bio slobodan kada je oko 21:30 sat čuo ženski glas i viku, otvorio je prozor i vidio na prozoru susjedne kuće F. K. E.ovu kćerku koja ga je dozivala, a na ćošku kuće vidio je čovjeka srednje visine koji stoji i drži automatsku pušku. Na sebi je imao bundu, a na glavi kapu ili čarapu. Nakon toga je zatvorio prozor i sa ženom je prebacio djecu u kuću svoga oca Č. M. koja je od njegove udaljena nekih 5 – 6 metara. U to je čuo kako ga i E. K.

doziva po njegovu nadimku K. upomoć, nakon čega je začuo dva pucnja u dubini kuće i sve je utihnulo. Nakon 15 – 20 minuta do njegove kuće dotrčao je E. S. u gaćama, sav krvav i prljav zavikavši da se ne boje jer su napadači pobjegli i ispričao im sve šta se desilo. Potom se iznad njihovih kuća čula pucnjava, došla je srpska policija i sve prisutne odvela u jednu avliju radi sigurnosti. Osim njegove porodice i E. S. tu su bile i F. M., te M. K. isječene krvave glave i E. K. sa dvije prostrelne rane koje je kasnije zapregom A. M. odvezao u S. M. u bolnicu. Kasnije su tu došle i F. S., te A. S.. Sutradan su u E.ovu kuću došli iz policije radi vršenja uviđaja, a i on je ulazio u kuću i vidio E. preklopljenog potrbuške i bez pola glave, sve je bilo krvavo i razbacano.

Tužilaštvo nije imalo prigovora na iskaz ovoga svjedoka ukazujući na malu razliku njegova iskaza u toku glavnog pretresa i iskaza datog pred upravom policije na zapisniku broj: 05-1/04-5-836/11 od 27.05.2011. godine i to samo u pogledu koga je A. M. odvezao u bolnicu nakon napada na kuću E. K.. Kako je svjedok pojasnio da je on vidio da su odvezeni M. K. i E. K., a da su Dž. S. vjerovatno pokupili usput to po stavu ovoga suda i nema razlike svjedočenja u toku postupka i ranije date izjave u policiji. Na iskaze svjedoka A. S. i M. M. pored toga nije bilo prigovora pa ih i sud kao vjerodostojne u cijelosti prihvata izuzev iskaza svjedoka M. M. da je E. K. imala prostrelne rane o čemu nema apsolutno nikakvog dokaza niti to proizilazi iz medicinske dokumentacije ove oštećene niti iz provedenog medicinskog vještačenja.

Svjedok N. V. iskazao je kako je prije i za vrijeme rata u BiH živio u B. M. od kuda poznaje optužene kojih je bilo četvoro ili petoro muške i dvoje ženske djece (braće i sestara) kao i B. K. jer su i oni iz istog mjesta. Jedno kratko vrijeme tokom 1994. godine živio je u D. K. odakle se vratio u M., a od 10. mjeseca 1995. godine živi u P.. Optužene je, kako kaže, viđao povremeno svakih petnaestak dana u toku rata u civilu, živjeli su tada u nekoj muslimanskoj kući, a koliko se sjeća da je optuženi Mićo Džodan bio u vojsci. Nije znao za ubistvo čovjeka niti događaj od 17.03.1995. godine, ali se sjeća da je policija privela njega i brata P. sutradan na ispitivanje kada su im rekli da o tome ne znaju ništa. Poznato mu je da su zbog istoga razloga privođeni i optuženi Mićo i Radovan Džodan, dok za B. K. nije siguran iako misli da je i on privođen. Tih dana kada se to sve dešavalo viđao je oba optužena u civilnoj odjeći, ne sjeća se da li su imali oružje, ali je B. K. jedne prilike vidio sa karabinom koju je ovaj jednom dao Radovanu da mu nosi jer mu je isto bilo teško, a ovaj ju je kasnije vratio.

Tužilaštvo je prigovorilo iskazu svjedoka koji je različit od onoga datog na zapisniku u policiji broj: 05-1/04-5-1426/11 od 07.09.2011. godine na kojem je izjavio da su tih dana kada se kritični događaj dogodio optuženi nosili sa sobom naoružanje. Svjedok je pojasnio da se to odnosi na taj jedan put kako je iskazao na glavnom pretresu pa ovaj sud nalazi da je prigovor neosnovan i da nema u osnovu i nema razlika u iskazima. Nisu osnovani prigovori odbrane da se radi o nezakonitom dokazu jer iz prezentirano zapisnika proizilazi da je svjedok upozoren na relevantne odredbe ZKP-a prije davanja same izjave. Odbrana nije imala prigovora na sam iskaz svjedoka.

Svjedok P. V. iskazao je kako je prije i za vrijeme rata u BiH živio u B. M. u kući zajedno sa majkom i bratom N.. I on poznaje optužene iz B. M., zna da ih ima više braće, a najbolji je bio sa S. Dž. jer je on bio mlađi. U to vrijeme nije živio u D. K. izuzev što je jedno kratko vrijeme tokom 1994. godine pazio jednu tuđu kuću, ali se imena vlasnika nije mogao sjetiti. Viđao je optužene koje je poznao u tom periodu svako tri - četiri ili pet dana, a koliko se sjeća da je optuženi Mićo bio u vojsci dok optuženi Radovan nije. U isto vrijeme viđao je i B. K. najčešće u društvu sa prvooptuženim. Nema direktnih saznanja o događaju od 17.03.1995. godine izuzev da je neki čovjek muslimanske nacionalnosti ubijen. U policiji je kao i optuženi braća Mićo i Radovan Džodan o tome davao izjavu, ali sa njima nikada o tome nije razgovarao niti ih je kada vidio sa naoružanjem.

Na iskaz ovog svjedoka nije bilo prigovora pa ga i sud kao vjerodostojan u cijelosti prihvata.

Svjedok **B. K.1** čiji iskaz iz policije broj: 05-1/08-16-90/10 od 30.09.2011. godine je pročitao uz saglasnost stranaka iskazala je da je sve do 1992. godine živjela u svojoj porodičnoj kući u mjestu U., selo G., općina S. M. u zajedničkom domaćinstvu sa svojim suprugom M. i troje djece, da je njen suprug bio angažiran u vojsci RS, pa kako je ostala sama njen zet A. K. ponudio joj je da pređe u D. K. i čuva kuću Đ. J. koji je iselio zbog ratnih dešavanja u inostranstvo gdje su se sredinom 1992. godine i preselili. Sjeća se da je većina muslimana iselila sa područja sela D. i G. K., a da su se u njihove kuće useljavali građani srpske nacionalnosti iz okolnih sela B., G., D., B. M. kao i ratne izbjeglice iz Skender Vakufa, Travnika i dr. mjesta. Mali broj muslimana ostao po ovim selima da žive skupa s njima. Sjeća se da su u jednu kuću kod džamije u D. K. uselila braća Radovan, S. i M. Džodan koja se od kuće u kojoj je ona živjela nalazila oko 1 km, a koji su inače iz B. M.. U kuću vlasništvo M. J. iz D. K. uselio se B. K. zv. B. koji je inače porijeklom iz sela D.. Poznavala ih je jer su bili komšije, a od njih je samo Mićo Džodan bio angažiran u vojsci RS. Budući da je optuženi Mićo bio u vojsci zajedno sa njenim suprugom po njemu mu je slala cigarete, a oni su često i dolazili njenoj kući u D. K. sjedili i razgovarali uz kafu i rakijicu. Sjeća se da je Mićo Džodan sa sobom nosio poluautomatsku pušku, njegova braća da su imala neku staru pušku karabin kao lovačku dok je B. K. nosio neki automat koji je bio kraći i imao je ravan rukohvat. Zna i da je optuženi Mićo Džodan imao vojničku uniformu dok su svi ostali nosili neke dijelove vojničke uniforme i bili uglavnom u civilu. Također iskazala je da su svi oni skupa krali namještaj i druge stvari iz napuštenih muslimanskih kuća. Dobro se sjeća dana 17.03.1995. godine kada su poslije 22 sata ili kasnije njenoj kući došli optuženi Mićo Džodan i B. K. zv. B. noseći sa sobom oružje i to Mićo poluautomatsku pušku, a B. neku sa ravnom ručkom. Tom prilikom je optuženi Mićo imao na sebi neku svijetlu teksas jaknu, a B. maslinastu jaknu dužu rekavši joj uz smijeh da su ubili M. Džodana Mićinog brata, ali je ona vidjela da se šale i da ne govore istinu. Popili su kod nje kafu, dala im je po cigaretu i oni su otišli. Sutradan dana 18.03.1995. godine čula je da je u zaseoku K. ubijeno 17 ljudi. Istog dana ili sutradan su Mićo i B. ponovno došli kod nje i pitala ih je da li su oni izvršili ta ubistva na što su smijući se potvrdno odgovorili. Zna i da ih je policija privodila i ispitivala, a po selu da se pričalo da je ta ubistva uradio A. S. sin Dž. iz D. K. koji se tim navodno i hvalio. Navodi da je policija i nju privodila u S. M. gdje su je ispitivali o Mići Džodanu i B. K. i to inspektori B. Š. i S. S. tražeći od nje da kaže kako je A. S. izvršio ubistvo na što nije pristala.

Odbrana prvooptuženog prigovorila je iskazu ovoga svjedoka jer se ista izjašnjavala o sasvim drugom krivičnompravnom događaju tj. ubistvu 17 ljudi. Ovakav prigovor odbrane ne može se prihvatiti jer je svjedok pored toga događaja svjedočila i o drugim činjenicama koje su se dešavale na području K. u periodu od 1992. – 1995. godine i koje su od odlučnog značaja ili se mogu dovesti u vezu sa predmetnim krivično-pravnim događajem. Kako drugih prigovora nije bilo iskaz svjedoka sud prihvata kao vjerodostojan i uvjerljiv.

Svjedok **B. Š.** iskazao je kako je od 1971/72. pa do 1995. godine živio i radio u Sanskom Mostu kao inspektor za suzbijanje kriminaliteta. Sjeća se događaja od 17.03.1995. godine kada je ubijen E. K. jer je vršio uviđaj dok se drugih povrijeđenih ne sjeća. Bio je uključen u traganje za počiniocima, sačinjavao je plan rada i akte na osnovu prikupljenih saznanja kako svojih tako i drugih osoba koje su radile na rasvjetljavanju slučaja, dok same optužene Džodane kao niti B. K. nije vidio ni ispitivao. Potvrdio je da je sačinio i potpisao materijalne isprave i to plan rada na otkrivanju krivičnog djela ubistva K. E. broj: 15-5/02-2 od 22.03.1995. godine i izvještaj o radu povodom nizvršenih provjera u vezi ubistva K. E. broj: 14-5/02-2 od 29.03.1995. godine, rješenje o određivanju pritvora K. B. broj: 14-5/02-2-230-KU od 29.03.1995. godine i rješenje

o određivanju pritvora Džodan Radovanu broj: 14-5/02-2-230-KU od 29.03.1995. godine, službene zabilješke od 29.03. i 06.04.1995. godine. Međutim, zbog proteka vremena i ratnih okolnosti u kojima je tada radio nije se mogao izjasniti da li je sve što je u ovim ispravama uneseno dobio od samih optuženih ili nekih drugih lica. Jedina sumnja na počinitelje ovoga krivičnog djela bila je u pogledu optužene braće Džodan i B. K..

Tužilaštvo nije imalo prigovora na iskaz ovoga svjedoka dok je obrana prigovorila da se niti u jednom od materijalnih isprava koje je sačinio svjedok, a na koje se poziva tužilaštvo ne nalaze izjave optuženih već samo interpretacije njihovih izjava koji prigovor je osnovan. Međutim, svjedok je obrazložio zbog čega je to tako odnosno da je na istrazi radilo više ljudi i to u teškim ratnim okolnostima. Odbrana drugooptuženog je također prigovorila da je svjedok u toku glavnog pretresa iskazivao da je u odnosu na lica navedena u nabrojanim ispravama bila jedina sumnja na počinjenje djela, dok je u iskazu kod policije na zapisniku broj: 05-104-5-1107/11 od 11.07.2011. godine spominjao i A. S.. Međutim, svjedok je po stavu suda jasno i logično objasnio da je A. S. bilo lice koje se kod supruga B. K. sastajao sa problematičnim licima, da se tu konzumirao alkohol i da je on natjeran da druga lica odvede što je informacija koju je svjedok dobio, ali ne i da je ta osoba počinila navedeno krivično djelo pa prigovor odbrane nema osnova.

Svjedok **Z. M.** iskazao je da je u periodu od 1992. do 1995. godine živio u O. L.. Onako iz viđenja u prolazu poznaje optuženog Miću Džodana, sa njim nije bio u kontaktu niti bilo ikada na ratnoj liniji, njegovu braću ne poznaje nikako, niti je s kime od njih bio u kontaktu. Svjedok je iskazao da je on bio u drugoj jedinici tj. u protivavioncima, ali se ne sjeća kada je u tu jedinicu prešao. Na upit tužioca potvrdio je svoj raniji iskaz dat kod policije u zapisniku broj: 05-1/04-795/12 od 22.05.2012. godine prema kojem je Miću Džodana upoznao u ratu kada je 6. Sanska brigada vojske RS premještena iz J. u B. M. (gdje su optuženi živjeli), da je imenovani bio pješadinac u trećem vođu gdje mu je komandir bio R. D. koji je poginuo na G.. Sjeća se i da je optuženi Mićo Džodan kao vojnik bio neodgovoran, da je često i po svom nahođenju napuštao jedinicu kad je htio, da je konzumirao alkohol i bio malo neuračunljiv. Zna i da je njegova porodica bila jako siromašna, da su bijedno živjeli i hranili se uz vojsku.

Na iskaz svjedoka nije bilo prigovora, pa ga i sud kao takvog u cijelosti prihvata.

Iskaz svjedoka **R. K.** dat u tužilaštvu USK-a broj: T01 0 Kt Rz 0004631 11 dana 18.05.2011. godine pročitan je u toku glavnog pretresa uz saglasnost stranaka u smislu člana 288. ZKP F BiH obzirom da je imenovani preminuo dana 13.06.2011. godine koja činjenica je utvrđena iz pribavljenog izvoda iz MKU broj: 02/4-202-4-514/21 od 11.06.2021. godine općine S. M.. Svjedok je iskazao da je u toku rata u BiH živio u porodičnoj kući u H. skupa sa ocem, majkom, ženom i troje djece koju kuću je napustio u 10. mjesecu 1995. godine uslijed ratnih dešavanja. Prije rata bio je angažiran u rezervnom sastavu policije gdje je pozvan i po izbivanju ratnih sukoba, a njegov zadatak bila je kontrola u muslimanskim selima na području mjesta D. K., O., V. i drugi zaseoci što se uredno bilježilo kroz javljanja u stanicu i potpisivanje naloga. Sjeća se ubistva E. K. iz marta mjeseca 1995. godine kojeg je i lično poznao jer je slijedećeg jutra telefonom pozvan iz stanice u S. M. da se odmah uputi u zaseok K. gdje se noć ranije desilo ubistvo što je i uradio. Kada je stigao na lice mjesta primjetio je veći broj mještana i policiju, a uviđaj je bio u toku. Ušao je u kuću i u jednoj manjoj sobi vidio mrtvog E. sa velikom rupom na glavi zbog čega je zaključio da je pucano iz blizine, soba je bila puna krvi, a dijelovi mozga zalijepljeni po zidu. Pored E. ovog tijela na podu je vidio jedan nož sa reckavim sječivom, a na ruci stradalog vidjela se posjekotina za koju pretpostavlja da je nanesena upravo od tog noža. U zidu koji se nalazio u pravcu E. ovog tijela vidio je zrno ispaljeno iz vatrenog oružja na visini od 165 - 180 cm, te ga je izvadio i vidio da je isto bilo malo spljošteno. U kući je također pronašao jednu čahuru od ispaljenog metka i odmah je prepoznao da je korištena

automatsku pušku zv. Thompson, a jednu čahuru pronašao je i u blizini ulaznih vrata dok je jedan od mještana pronašao još jednu čahuru koju mu je predao. Siguran je da je te prilike imao u ruci tri čahure koje su pripadali automatskoj pušci Thompson što je prepoznao jer je i sam imao istu takvu pušku koja izgleda slično automatskoj pušci samo što ima ravan kundak i municiju koja izgleda deblje, a kraće u odnosu na automatsku pušku kalibra 7,62 mm. Obzirom da je ubijenog E. dobro poznao njegova smrt mu je teško pala, te se počeo raspitivati i saznao je da nije bio rijedak slučaj da neko od muslimana iz sela proda tele ili stoku, da se to odmah sazna i da bi ti ljudi navečer bili maltretirani i ubijani radi otimanja para. Tako se kod lokalnog stanovništva počeo raspitivati ima li ko od muslimana ko bi bio spreman da takvo što javi licima srpske narodnosti koji bi u večernjim satima dolazili i tako što uradili i saznao da bi to mogao biti A. S. koji je znao imati kontakte sa problematičnim licima srpske narodnosti. Kako za to nije imao nikakve druge dokaze odlučio je da potraži to lice skupa sa svojim kolegama kako bi ga pitali za navedeni događaj. Tako su jedne prilike svjedok, kolega N. K. i još jedan rezervni policajac otišli do kuće Dž. S. koja je udaljena od kuće E. K. nekoliko stotina metara i od njega koji je otvorio vrata tražili da razgovaraju sa njegovim sinom A. koji je pokušao bježati kroz prozor kuće, ali su ga ipak uspjeli uhvatiti. Povelili su ga sa sobom prema kući E. K. sa namjerom da ga ispituju šta se dešavalo kada je E. ubijen, a on je negirao da je učestvovao u tom napadu iako su ga tom prilikom udarali kako bi on svoju umješnost priznao. Poslije toga predali su ga ekipi koja je vršila uviđaj zajedno sa pronađenim čahurama, a oni su ga odveli sa sobom u stanicu s tim što mu nije poznato šta je poslije bilo. Svjedok je onda sa drugim kolegama i dvojicom mještana Bošnjaka iz mjesta O. ponovo otišao u K. prema kući E. K. da bi se uvjerali kakvo je sigurnosno stanje gdje se mogla primjetiti uznemirenost muslimanskog stanovništva zbog njihove sigurnosti budući se radilo o selima isključivo naseljenim muslimanima. Istina je garantovao sigurnost dok je on tu. Dalje, svjedok više nije bio uključen u istragu u rasvjetljavanju ubistva E. K. jer je slučaj preuzela redovna policija iz S. M..

Na iskaz svjedoka nije bilo prigovora, pa ga i sud u cijelosti prihvata kao vjerodostojnog.

Svjedok **R. K.1** iskazao je da je prije rata završio školu rezervnih oficira i da je od januara 1995. godine pa do kraja rata u BiH bio načelnik 6. Sanske brigade vojske RS po činu majora dok je prije toga vršio i druge dužnosti od komandira čete, komandanta bataljona, te je radio u obavještajno bezbjedonosnoj strukturi. Sjeća se optuženog Miće Džodana kao vojnika od 1992. godine kao pripadnika treće pješadijske čete, ali ga pamti zbog neprimjerenog i slobodnog ponašanja, jer se nije ponašao vojnički, a stalno je tražio i cigarete. Sama 6. Sanska brigada je uvijek bila raspoređena na više različitih ratišta, a marta 1995. godine jedan dio bio je na Gradačačkom ratištu, a drugi dio na Zapadnokrajiškom ratištu odnosno na Grmuško-srbijanskom platou konkretno na prvom mostobranu kod Bosanske Krupe. Kao načelnik štaba brigade prvi dio mjeseca obilazio je jedinice na Gradačačkom ratištu, a od polovice mjeseca obilazio je jedinice na Zapadnokrajiškom ratištu. Sjeća se da je u februaru, martu i aprilu 1995. godine obilazio položaje mostobrana kod B. K. tj. konkretno da je došao 8. marta, da je bio sunčan dan, a onda da je počeo padati snijeg i da je tada supruzi čestitao praznik. Poslije toga je ponovo došao sredinom mjeseca marta, bilo je ostataka snijega i blata, sjeća se da je ušao u rov i tu zatekao optuženog Miću Džodana, vojnike M. i M.1 M., M. M.2 i još neke druge pripadnike vojske i policije jer je to bila mješovita četa. Sjeća se da je upravo tada optuženog vidio dva – tri puta kada je obilazio linije.

Tužilaštvo je u potpunosti prigovorilo na iskaz svjedoka smatrajući da je u suprotnosti sa iskazima ostalih saslušanih svjedoka, te materijalnim dokazima o obavljenom informativnom razgovoru sa samim optuženim Mićom Džodanom. Odbrana optuženih nije imala prigovora na iskaz svjedoka. Svjedok je iskazao da je optuženog Miću Džodana sreo polovinom mjeseca marta 1995. godine na Krupskom ratištu što bi potvrdilo odbranu samog optuženog da je od 03.03. pa do 02.04.1995. godine bio na liniji i odsutan od kuće izuzev 11.03.1995. godine kada

se javio u Jasenicu radi medicinske pomoći i da stoga nije mogao izvršiti djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret. Međutim, svjedok je po stavu ovoga suda bio neodređen jer je iskazao da je kao načelnik štaba brigade prvu polovicu mjeseca bio na Gradačačkom ratištu, a drugu na Krupskom s tim da je 8. marta kao i sredinom mjeseca bio na mostobranu gdje je dva – tri dana sretao i prvooptuženog. Iz toga bi proizilazio da je zapravo na Krupskom ratištu bio i u prvoj polovini marta, kao i sredinom mjeseca što je suprotno onome što je prije toga iskazao tj. da je prvu polovicu mjeseca bio na Gradačačkom ratištu, a drugu na Krupskom ratištu. U tom smislu svjedok nije izričito potvrdio navode prvooptuženog Miće Džodana da 17.03.1995. godine nije bio u K. gdje se desilo krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret, a svjedoci Dž., F. i E. S. su iskazali kako su prvooptuženog upravo taj dan vidjeli na licu mjesta prilikom napada, dok ga je svjedok B. K.1 taj dan vidjela kod svoje kuće. Stoga je prigovor tužilaštva osnovan.

Svjedok **G. M.** iskazao je da je tokom 1995. godine bio zaposlen u SUP S. M. u kojem periodu je načelnik Stanice javne bezbjednosti bio M. P., a načelnik Odjeljenja kriminalističke policije S. S.. Sjeća se oca optuženih D. Džodana koji je imao puno djece, sjeća se i prvooptuženog kao djeteta, a ta porodica je teško živjela. Kao dežurni u stanici pozvan je jednog dana negdje početkom proljeća da ode u komandu 6. Sanske brigade jer je priveden Mićo Džodan sa zadatkom da ga preuzme i dovede u stanicu. Međutim, kada je otišao u komandu brigade rečeno mu je da je to privedeno lice zapravo kod vojne policije koja ga je pronašla na liniji gdje je već bio i da mora sačekati da ga dovedu kako je i bilo nakon čega ga je preuzeo i sa još jednim policajcem odvezao u dežurnu službu gdje ga je predao. Osim toga ništa mu drugo o navedenom nije poznato.

Na iskaz ovoga svjedoka nije bilo prigovora pa se njegov iskaz kao vjerodostojan prihvata. Međutim, ovaj svjedok je u svom iskazu kao i svjedok R. K.1 bio neodređen o bitnim činjenicama kojega tačno datuma je imao zadatak da preuzme optuženog Miću Džodana od vojne policije, te gdje ga je i kada vojna policija lišila slobode.

Prvooptuženi **Miće Džodan** je dao svoj iskaz u svojstvu svjedoka da je tokom 1995. godine živio u porodičnoj kući u B. M. sa roditeljima D. i M., braćom S., Radovanom, M., M.1, te sestrama R. i N.. Pohađao je Osnovnu školu „...“ koju je prekinuo nakon završenog sedmog razreda s tim da nije ponavljao niti jedan razred, a istu školu su pohađala i njegova braća koja su je završila nakon njega. U ratnom periodu je bio vojno angažiran u trećem bataljonu 6. Sanske brigade počev od 1992. do 1995. godine, s tim da je imao prekid od 1993. do jeseni 1994. godine zbog zdravstvenih problema sa plućima zbog čega je ležao u J. u bolnici. Niko drugi od njegove braće nije bio vojno angažiran zbog zdravstvene nesposobnosti. U martu 1995. godine bio je na liniji kod mostobrana u Bosanskoj Krupi kao pripadnik mješovite čete koju su činili ljudi iz različitih jedinica pa se njihovih imena nije mogao sjetiti koja smjena je trajala oko mjesec dana. Sjeća se da je na toj liniji tada obavješten kako je po njega došla vojna policija da ga vodi u komandu brigade u S. M. bez da mu je rečeno zbog čega ga privode. Po dolasku u S. M. vojna policija ga je predala civilnoj policiji koja ga je odvela u stanicu gdje su mu rekli da je priveden zbog ubistva E. K. što je on negirao. Tada mu je rečeno da su privođena i njegova braća drugooptuženi Radovan i M. pa je jedan od njih rekao da je ubistvo on počinio. Nakon toga su ga pustili i rekli da im donese naoružanje koje je dužio radi vještačenja što je i učinio, a predao im je i medicinsku dokumentaciju o svom ležanju u bolnici u J. zbog bolesti pluća. Iskazao je da mu nisu poznata lica Dž., F., E. i A. S. niti ih je kad vidio prije njihova svjedočenja na sudu u toku ovoga postupka. E. K. jeste poznavao jer je imenovani pet, šest ili sedam puta dolazio kod njegova oca i drugih komšija kako bi kupovao stoku, a zajedno sa ocem tu stoku je i vozio E. ovoj kući koja se nalazila u D. K., zaseok K. što je blizu B. M.. Njegov otac imao je stoke i to oko 40 – 50 ovaca i 6 – 7 krava. Zna da je E. imao suprugu i kćer koju je samo jednom

vidio, a njihova imena saznao je tek kada su svjedočile na sudu u ovom postupku. Istovjetnu odbranu kao u toku ovoga krivičnog postupka optuženi je dao i u svojstvu osumnjičenog kod Tužilaštva USK-a na zapisniku broj: T01 0 KTRZ 0004631 11 od 28.11.2018. godine pročitano u toku glavne rasprave gdje je negirao i svoje poznanstvo sa B. K. kojega je sreo samo jednom na Gradačaćkom ratištu, negirajući također sve optužbe koje mu je tužilaštvo stavilo na teret.

Tužilaštvo je prigovorilo na iskaz optuženog u svojstvu svjedoka jer se on nije mogao izjasniti gdje je tačno i s kim bio na liniji, niti u kojoj jedinici. Smatra da otac optuženih nije mogao prodavati stoku ubijenom E. K. jer je njegova porodica jako teško živjela zbog lošeg imovinskog stanja. Po stavu ovoga suda osnovani su prigovori o kontradiktornosti i neodređenosti iskaza ovog optuženog kao svjedoka u pogledu bitnih činjenica. To se prije svega ogleda u tome da se optuženi nije izjasnio od kada do kada je u toku marta 1995. godine bio na liniji na Bosansko Krupskom ratištu, zatim što je iskazao da je u tom periodu ležao u bolnici u J. zbog bolesti pluća, a zatim da je zapravo imao prekid vojnog angažmana od 1993. do jeseni 1994. godine kada je zbog bolesti pluća ležao u istoj bolnici i istom mjestu o čemu nema nikakvih dokaza kako iskaza svjedoka tako niti materijalnih dokaza. Iz iskaza optuženog dalje proizilazi da je njegov otac imao puno stoke oko 40 – 50 ovaca i 6 – 7 krava međutim iz iskaza svjedoka oštećenih F. i E. S., a naročito iskaza svjedoka Z. M. i G. M. kojima niko nije prigovarao proizilazi da je njegova porodica jako teško i bijedno živjela, te da se u ratu hranila uz vojsku. Suprotno tvrdnjama optuženog da je cijeli mart 1995. godine bio na liniji, da se nije viđao niti družio sa B. K. jeste iskaz svjedoka B. K.1 koja je iskazala da je dana 17.03.1995. godine njenoj kući oko 22 sata došao upravo optuženi Mićo Džodan zajedno sa B. K. zv. B. obojica naoružani. Kuća u kojoj je tada živjela nalazila se u D. K., a sam napad na kuću E. K. desio se prema iskazima njegovih ukućana i drugih svjedoka oko 21:30 sati, sve je trajalo 15 – 20 min, nakon čega su se napadači udaljili u pravcu D. K.. Druženje optuženog Miće Džodana i B. K. potvrdili su iskazima i svojedoci P. i N. V. s tim da je svjedok P. V. iskazao kako je viđao optuženog Miću Džodana i B. K. zajedno, a jedne prilike sa oružjem. Osim toga optuženi u svom iskazu kao svjedok navodi da je sa linije priveden po pripadnicima vojne policije, a da nije znao razlog koje privođenje potvrđuje i svjedok G. M.. Međutim, u materijalnom dokazu službenoj zabilješci broj: 0010014916 od 06.04.1995. godine koju je sačinio saslušani svjedok B. Š. optuženi je izjavio da je sam došao sa linije dana 02.04.1995. godine, da je pred kretanje kući na dva – tri dana obavješten da se javi u komandu kod bezbjednjaka jer ga traži milicija zbog nekog ubistva u D. K. sa kojim nema ništa. Vratio se sa položaja u nedjelju, a javio se zbog zauzetosti tek trećeg dana u srijedu 05.04.1995. godine što je dakle suprotno iskazu optuženog i svjedoka G. M. da je optuženi sa linije priveden. Tada je naveo da njegovo prisustvo na liniji može potvrditi više osoba po imenu i prezimenu, a jedini svjedok kojega je predložio na te okolnosti i koji je dao svoj iskaz Z. M. iz O. L. je takvu tvrdnju opovrgnuo iskazujući da nikad nije bio na liniji sa prvooptuženim. Osim toga ukazao je i na njegovu neodgovornost, samovoljno napuštanje jedinice i dolaske po volji i dr. Stoga se iskaz prvooptuženog ne može prihvatiti jer je kontradiktoran iskazima ostalih svjedoka prije svega oštećenih kao i materijalnim ispravama i sud je stava da je isti usmjeren samo na izbjegavanja krivično-pravne odgovornosti kao i njegovo negiranje navoda optužnice.

U toku glavne rasprave pročitana je i odbrana drugooptuženog Radovana Džodana data u svojstvu osumnjičenog kod Tužilaštva USK-a na zapisniku broj: T01 0 KTRZ 0004631 11 od 28.11.2018. godine koji je također kao i toku ovoga postupka negirao sve optužbe koje je mu je tužilaštvo stavilo na teret. Tada je rekao da je u ratnom periodu živio sa svojim roditeljima braćom i sestrama u kući u B. M., a jedno kratko vrijeme da su živjeli u jednoj hrvatskoj kući u naselju K., da nije bio pripadnik vojske niti policije i da se cijelo vrijeme bavio poljoprivredom. Naveo je i da poznaje B. K. iz osnovne škole u koju su zajedno išli u D. K., ali

da se sa njim u toku rata nije družio niti su se posjećivali. Od oštećenih kaže da je poznao samo E. K. koji je u njegovom selu kupovao stoku. Nakon što se desilo ubistvo privođen je policijsku stanicu gdje je tučen kako bi priznao navedeno ubistvo koje nije počinio što je na kraju morao uraditi o kojoj tvrdnji i činjenicama nije izveden niti jedan dokaz bilo saslušanjem svjedoka ili materijalne isprave. Stoga se ovakva odbrana drugooptuženog ne može prihvatiti i sud je stava da je ista usmjerena samo na izbjegavanja krivično-pravne odgovornosti.

Iz nalaza i mišljenja od 06.10.2011. godine kao i dopune nalaza i mišljenja od 27. i 28.08.2012. godine vještaka medicinske struke dr. Dževada Durmiševića sačinjene na osnovu naredbe tužilaštva, a temeljem pregleda oštećenih kao i materijalnih isprava – medicinske dokumentacije utvrđeno je:

- kod oštećenog Dž. S. nakon pregleda nizvršenog 06.06.2012. godine u području desne tjemene regije desno vidljiv trokraki ožiljak najdužeg linijskog kraka u pravcu naprijed-nazad 2,5 cm i dva manja po 5 mm i 10 mm, dok je u području desne tjemeno potiljačne regije nešto straga u visini gornjeg ruba desnog uha vidljiv još jedan linijski sivkasti ožiljak dužine 10mm i desno na licu u području donje vilice vidljiv jedan sivobjeličasti ožiljak dužine 2 cm postavljen u pravcu odozgo prema dole i deformirani desni kažiprst u području gornjeg dijela bliže dlanu. Prema fotokopiji protokola Opće bolnice u P. navodi se samo dijagnoza natučenje desne podlaktice, nagnječno razderna rana na glavi – tuča što je oskudna dokumentacija. U nalazu radiologa navedeno je da nema sigurnih znakova svježih traumatskih promjena tj. da nema preloma kostiju. Na osnovu pregleda i medicinske dokumentacije vještak je zaključio da su povrede u području glave zarasle kao i da su ovi ožiljci mogli nastati djelovanjem sile tupinom mehaničkog oruđa koje su u momentu nanošenja imali izgled nagnječno-razdernih rana kako se i navodi u dijagnozama protokola Opće bolnice u P.. Takva povreda je u momentu nanošenja imala karakter lake tjelesne povrede i RTG nije utvrdio prelom kostiju lobanje. U pogledu deformacije desnog kažiprsta u momentu nanošenja povreda došlo je vjerovatno do oštećenja mekih tkiva bez preloma kosti obzirom da u nalazu radiologa nema sigurnih znakova starog preloma. I ova povreda je mogla nastati djelovanjem neke tupine mehaničkog oruđa ili padom sa osloncem na desnu ruku, ali je i u tom momentu bila laka tjelesna povreda tako da je ukupno povređivanje kod oštećenog Dž. S. imalo karakter lake tjelesne povrede s tim da zbog protoka vremena postoji mogućnost da je zadobio i više povreda koje sve nisu evidentirane u protokolu bolnice;

- kod oštećene M. K. nakon pregleda nizvršenog 12.09.2011. godine utvrđeno je u području čeone regije desno posttraumatsko oštećenje udubljenje promjera 3x3 cm okruglastog izgleda prekriveno kožom ispod kojeg se pipanjem utvrdi nedostatak dijela ljuske čeone kosti, u području čeono tjemene regije lijevo postoji udubljenje 4x3 cm od sprijeda prema natrag također prekriveno ožiljkastim tkivom sa nedostatkom čeone kosti, u području tjemene regije desno nalazi se posttraumatsko udubljenje promjera 1 cm ispod koje nema koštanog tkiva. Lijeva očna jabučica je slabo pokretna, zamućene rožnice, zjenica ne reaguje na svjetlost, prema navodu oštećene gubitak vida na lijevom oku je posljedica nanesenih povreda pa su dakle lijeva očna jabučica i lijevo oko potpuno van funkcije. Oštećena nakon povređivanja redovno uzima terapiju protiv epilepsije. U vrijeme pregleda priložen je CT mozga iz 2000. godine u kojem je konstatovan posttraumatski otvor ljuske čeone kosti obostrano sa traumatskim otokom moždane supstance čeone regije obostrano tj. potvrđene povrede utvrđene pregledom vještaka. I kod ove povrijeđene stoji nalaz i mišljenje spec. neurologa Opće bolnice u P. - elektroencefalografskog nalaza koji ukazuje na oštećenje moždanog tkiva. U pogledu nedostataka koštanog tkiva u području čeone regije desno, čeono tjemene regije lijevo i tjemeno potiljačne regije lijevo isti su mogli nastati udarcem mehaničkim predmetom u konkretnom slučaju i oštricom sjekire ako je korištena pri čemu je došlo do utisnutog preloma krova lobanje koji je uzrokovala oštećenje tvrdih i mekih moždanih ovojnica i nagnječenje mozga ispod

preloma sa posljedičnim unutar lobanjskim iskrvarenjem i otokom mozga. Ova povreda i oštećenja mozga unutar lobanjskog krvarenja je teška i po život opasna tjelesna povreda u to vrijeme, ali je zahvaljujući liječničkoj intervenciji život oštećene spašen. Oštećenje lijeve očne jabučice koje je nastalo kao posljedica povreda na glavi nije moguće utvrditi uzročno posljedičnu vezu sa povrjeđivanjem od 17.03.1995. godine niti sa prezentiranom medicinskom dokumentacijom. Dopunskim vještačenjem oštećene 27.08.2012. godine na osnovu priloženog protokola Opće bolnice P. i KC B. L. utvrđene su povrede natučenje glave i nagnječno razderana rana glave, čeone tjemene regije uz dijagnozu tuča što potvrđuje raniji nalaz vještaka prilikom pregleda. U otpusnoj listi KC B. L. navodi se utisnuti prelom lobanje čeone regije obostrano, krvni podliv unutar mozga čeone regije obostrano, zgnječenje moždane mase čeone regije obostrano, zrak unutar mozga i strana u moždanoj masi (vjerovatno dijelovi koštanog tkiva u moždanoj masi). Iz V.n je operativni zahvat i odstranjeni su ulomci, zaustavljeno je krvarenje i oštećenju je život spašen;

- kod oštećene E. K. nakon nizvršenog pregleda dana 28.08.2012. godine i kopije protokola Prijemne hirurške ambulante Opće bolnice P. iz 1995. godine u protokolu se navodi natučenje glave i ubodna rana grudnog koša, te je pored dijagnoze navedeno tuča. Natučenje glave na latinskom označava natučenje ili zadobijen udarac u glavu međutim na glavi nije evidentirano nikakvih povreda u smislu nagnječno razderne rane ili nečega slično tako da ta povreda ostaje objektivno neustanovljena. Druga dijagnoza je označena kao ubodna rana grudnog koša što znači da postoji defekt u predjelu grudnog koša koji svojim oblikom ima izgled uboda, ali se iz medicinske dokumentacije, niti izjava svjedoka o dubini rane odnosno stepenu oštećenja nije moglo utvrditi da li je nanesena nekim šiljatim predmetom, te stoga nema informacija da je ta ubodna rana prodrla u grudni koš i oštetila plućnu maramicu eventualno pluća pa se vjerovatno radi o ubodu kože i potkožnog tkiva što bi dakle bila laka tjelesna povreda.

Na nalaz vještaka i pročitane materijalne isprave – medicinsku dokumentaciju oštećenih nije bilo prigovora, stranke su se izjasnile da je su isti nesporni i stručni, te se stoga nalaz vještaka sa dopunom prihvata u cijelosti kao jasan i stručan dat u skladu sa pravilima nauke i struke. Isto vrijedi i za materijalne isprave – medicinsku dokumentaciju koja je i poslužila vještaku da uz pregled oštećenih sačini svoj osnovni nalaz i mišljenje sa dopunom. U tom smislu nesporno proizilazi da su uslijed napada koji se desio 17.03.1995. godine oštećeni Dž. S., M. K. i E. K. pretrpili povrede kako je i činjenično opisano u optužnici.

Iz iskaza saslušanih svjedoka koji su u tom dijelu u bitnome saglasni i uvjerljivi i to oštećenih Dž., F. i E. S., F. M. i M. K. kao i A. S., M. M., N. i P. V., R. K., te materijalnih isprava, plana rada SJB S. M. od 22.03.1995. godine, izvještaja o radu SJB S. M. od 29.03.1995. godine, rješenja o određivanju pritvora B. K. i Radovanu Džodanu od 29.03.1995. godine, službene zabilješke ovlaštenog službenog lica B. Š. od 29.03.1995. godine i 06.04.1995. godine, zapisnika o uviđaju Osnovnog suda S. M. broj: Kri-13/95 od 18.03.1995. godine, dopisa SJB S. M. broj: 14-5/02-1-MZ-227/95 od 19.03.1995. godine, službene zabilješke SJB S. M. od 18.03.1995. godine o obavljenom informativnom razgovoru sa E. K. nesporno proizilazi da se kritični događaj iz kojeg proizilazi krivično djelo koje je predmet ovog postupka desio dana 17.03.1995. godine oko 21,30 sati u mjestu D. K., naselje K. kada su tri maskirane osobe naoružane vatrenim oružjem (dvije automatske puške i jedna crna sa ravnim kundakom) došle najprije pred kuću Dž., F. i E. S. kojom prilikom su dvije osobe nasilno provalile ulazna vrata i ušle u kuću tražeći novac i zlato kojom prilikom su ukućane fizički zlostavljali udarajući ih kundacima pušaka, nogama i rukama, tražeći da im kažu i gdje je kuća E. G. dok je treća osoba stajala ispred kuće čuvajući stražu nakon čega su E. S. prisilili da ih odvede do kuće E. K. budući da su pogriješili prezime ove osobe (tražili G. umjesto K. kojega su opisali kao čovjeka koji hramlje na jednu nogu). Nakon toga iste ove maskirane i naoružane osobe su prisilile E. S. da zovne E. K. da mu otvori vrata jer su se oni poznavali nakon čega su napadači na isti način

nasilno provalili ulazna vrata kojom prilikom su dvojica ušli u kuću E. K. dok je treća osoba čuvala stražu i E. S. koji je ležao potrbuške na zemlji nakon čega su i od E. K. tražili novac i zlato pa kada im to ovaj nije dao udarali su ga puškama i nogama nakon čega su u namjeri da ga liše života ispućali u njega više metaka iz pušaka kojima su bili naoružani kojom prilikom je E. K. preminuo na licu mjesta, dok su njegovu sestru E. K. fizički zlostavljali udarajući je po tijelu, a suprugu M. K. je jedan od napadača udario sjekirom u predjelu glave zbog koje je zadobila tešku i po život opasnu povredu koju je samo pravovremena liječnička intervencija spasila kako proizilazi iz nalaza i dopune nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke dr. Dževada Durmiševića iz Bihaća na koji niti jedna strana nije imala prigovora, nakon čega su se napadači udaljili u pravcu mjesta D. K.. Kada se u međusobnu vezu dovedu iskazi svjedoka Dž. S. koji je prepoznao prvooptuženog Miću Džodana kao napadača, F. S. koja je prepoznala oba optužena Miću i Radovana Džodana kao napadače i E. S. koji je prepoznao svu trojicu napadača tj. optužene i B. K. zv. B., zatim iskaze svjedoka oštećenih u pogledu maskiranja napadača od kojih su dvojica koja su ušla u kuću imali tanke ženske čarape preko lica i trećeg koji je čuvao stražu sa potkapom preko lica, da su bili naoružani sa dvije automatske puške i trećom malo drugačijom, zatim u pogledu oblačenja napadača tj. da je jedan imao plavu izbledjelu teksas jaknu, a drugi sivomaslinstu vojničku jaknu džudu, te iskaze svjedoka M. K. i M. M. koji nisu prepoznali napadače, ali su način njihova maskiranja, naoruženja i odjeću opisali na gotovo identičan način kao i svjedoci S. ovaj sud kao nesporno zaključuje da su u obje kuće dakle S. i K. provalili optuženi Mićo Džodan i sada preminuli B. K. maskirani sa tankim ženskim čarapama preko lica, te naoružani sa jednom automatskom puškom i crnom puškom sa ravnim kundakom drugačijeg tipa, te da su upravo njih dvojica udarali i tukli ukućane S. i K. kao i da je upravo jedan od njih dvojice ispućao više metaka u pravcu E. K. s namjerom da ga liši života pogodivši ga pri tom od čega je imenovani i preminuo. Također nesporno je da je osoba koja je u oba napada čuvala stražu ispred kuća bio optuženi Radovan Džodan maskiran sa potkapom preko lica i naoružan automatskom puškom sa dva sljepljena okvira. Da se zaista radi o ovoj trojici napadača ovaj sud zaključuje i iz pročitano g iskaza svjedoka B. K.1 koja je iskazala da se sjeća dana 17.03.1995. godine kada su u večernjim satima njenoj kući došli naoružani puškama optuženi Mićo Džodan u plavoj izbledjeljoj teksas jakni i B. K. u sivomaslinastoj jakni smijući se i hvaleći se da su ubili Mićinog brata M.. Obzirom da se napad na kuću E. K. desio iste te večeri oko 21:30 sati, da je jedan od napadača bio obučen u plavu izbledjelu teksas jaknu, a drugi u sivomaslinastoj jakni kao i da su se napadači poslije provale u kuću i ubistva E. udaljili u pravcu D. K. gdje je živjela B. K.1 kod koje su Mićo i B.došli oko 22 sata to se po stavu ovoga suda iskaz B. K.1 logički uklapa u iskaze oštećenih S., K. kao i M. M. u pogledu vremena nizvršenja djela, kako su napadači bili obučen i naoružani, te u kom pravcu su se udaljili poslije napada. Stoga ovo samo dodatno utvrđuje uvjerenje ovoga suda da su upravo optuženi Mićo i Radovan Džodan zajedno sa B. K. počinili krivično koje im se optužnicom stavlja na teret. Da je sumnja kako su upravo optuženi zajedno sa B. K. počinili navedeno krivično djelo proizilazi dijelom i iz iskaza svjedoka A. S. kako se po selu pričalo da su djelo počinili braća Džodan, te B. Š. tadašnjeg policijskog inspektora koji je radio na navedenom slučaju prema kojemu se upravo ta lica bila glavni osumnjičeni za ubistvo E. K.. Iste činjenice proizilaze i iz materijalnih dokaza i to: plana rada na otkrivanju krivičnog djela ubistva K. E. broj: 15-5/02-2 od 22.03.1995. godine i izvještaja o radu povodom nizvršenih provjera u vezi ubistva K. E. broj: 14-5/02-2 od 29.03.1995. godine, rješenja o određivanju pritvora B. K. broj: 14-5/02-2-230-KU od 29.03.1995. godine i rješenja o određivanju pritvora Džodan Radovanu broj: 14-5/02-2-230-KU od 29.03.1995. godine, te službenih zabilješki od 29.03.1995. godine sastavljenih po ovlaštenom službenom licu u kojoj je interpretirana izjava optuženog Radovana Džodana u kojoj on do u detalje opisuje gore navedeni način počinjenja djela zajedno sa bratom optuženim Mićom Džodanom i B. K. uz komentar ovlaštenog

službenog lica koje je uzimalo izjavu da je samo lice koje je zaista učestvovalo u navedenom događaju moglo znati toliko detalja iste.

Po stavu ovoga suda odbrana optuženih je neuspješno pokušala osporiti izjave svjedoka oštećenih kao i ostale dokaze optužbe ističući između ostalog da optuženi Mićo dana 17.03.1995. godine i nije bio u D. K. nego na položaju mostobrana u B. K. na koje okolnosti su kao dokazi saslušani svjedoci R. K.1 i G. M., te je i sam prvooptuženi dao iskaz u svojstvu svjedoka. Međutim, odbrana nije uspjela dokazati svoje tvrdnje jer je upravo iskaz prvooptuženog o tome gdje, kada i s kim je bio na položaju dana 17.03.1995. godine, te kada se i kako vratio kući u M. bio kontradiktoran i neuvjerljiv. Osim toga svjedoci oštećeni S. su ga prepoznali bez ikakve sumnje, svjedok B. K.1 se sjeća da je upravo tog dana oko 22 sata došao do njene kuće, a iz iskaza svjedoka Z. M. proizilazi da je kao vojnik prvooptuženi bio samovoljan, da je napuštao položaj i dolazio kad je htio i dr. Pored toga odbrana pokušava dovesti lice A. S. i Č. zv. Č. sa predmetnim krivično pravnim događajem od 17.03.1995. godine, ali osim iskaza svjedoka B. Š. i R. K. da se isti družio sa sumnjivim licima srpske nacionalnosti i da bi mogao biti umješan u navedeni događaj o tome nema apsolutno nikakvih dokaza. Osim toga pored činjenice da su oštećeni S. prepoznali sva tri napadača na svoju kuću ovaj sud nalazi da nema niti logičnog objašnjenja da je A. S. bio jedno od ovih lica ili da je iste uputio na svoju kuću gdje su ukućane pitali za lice E. G. što je pogrešno jer se ispostavilo da imenovani traže E. K.. Kako je su oštećeni svjedoci Dž., F. i E. S. znali gdje je kuća E. K. logično je pretpostaviti da je to znao i A. S. jer se radilo o malom mjestu. Pored toga predmetni krivično pravni događaj nema nikakve veze sa ubistvima civila od 17.03.1995. godine koje u svom iskazu spominje svjedok B. K.1. Također iz pročitane presude tada Višeg suda u Bihaću broj: 4/96-K-RZ od 09.12.1996. godine pribavljene zajedno sa podacima sudskog upisnika ovoga suda na prijedlog odbrane utvrđeno je da je u tom predmetu optuženi A. S. oglašen krivim za krivično djelo ubistva iz člana 36. stav 2. tačka 6. KZ R BiH, ali u pogledu krivično pravnog događaja od 11.10.1995. godine što također nije povezano sa predmetnim krivičnopравnim događajem. U tom smislu dakle neosnovani su prigovori odbrane istaknuti u tom smislu.

Iz iskaza istih ovih saslušanih svjedoka proizilazi da je mjesto D. K., zaseoci K. - S. i Š. bilo mjesto isključivo nastanjeno Bošnjacima muslimanima s tim da su u nekim napuštenim kućama bile smještene izbjeglice Srpske nacionalnosti iz drugih dijelova Bosne i Hercegovine ili je nekom od istih lica vlasnik ostavio kuću na čuvanje, a na kojem prostoru je vojska i policija Republike Srpske imala isključivu civilnu i vojnu vlast i kontrolu. Iz pročitanih Odluka o proglašenju neposredne ratne opasnosti (Službeni list R BiH broj: 1/92 od 09. aprila 1992. godine), o formiranju vojske Srpske republike BiH (Službeni glasnik srpskog naroda u BiH broj: 6/92 od 12. do 17. maja 1992. godine), o proglašenju ratnog stanja (Službeni list R BiH broj: 7/92 od 20. juna 1992. godine) i o ukidanju ratnog stanja (Službeni list R BiH broj: 50/95 od 28. decembra 1995. godine) proizilazi da je u vrijeme 17.03.1995. godine kada se desio predmetni događaj u Bosni i Hercegovini trajao rat i oružani sukob. Naime, odluku o proglašenju ratnog stanja donijelo je predsjedništvo R BiH dana 20.06.1992. godine koje je kasnije donijelo i Odluku o ukidanju ratnog stanja dana 22.12.1995. godine. Iz iskaza saslušanih svjedoka oštećenih Dž., F. i E. S., F. M., M. K., A. S. i M. M. kao mještana koji su u ratnom periodu živjeli tu, te R. K. koji je poznao ubijenog E. K., a bio je pripadnik rezervne policije u to vrijeme, samo selo i njegovi stanovnici Bošnjačke nacionalnosti cijelo vrijeme rata samo zbog toga, pa i u vrijeme kritičnog događaja živjeli su veoma teško, bili su pod stalnim strahom od pripadnika Srpske nacionalnosti civila ili vojnika, te su često bili izloženi pljačkama i provalama u kuće u bilo koje doba dana ili noći bez ikakve zaštite kako je bilo i u konkretnom slučaju dana 17.03.1995. godine, a sama vlast RS-a je na tom području vršila i prisilnu

mobilizacija vojno sposobnih muškaraca Bošnjačke nacionalnosti bez protivno njihovoj volji u vojsku kao i radi radne obaveze (obrade zemlje, kopanja rovova i sl.).

Nesporne su i činjenice da je optuženi Mićo Džodan u kritično vrijeme bio pripadnik vojske RS-a kako proizilazi iz uvjerenja administrativne službe Odjeljenja za boračko invalidsku zaštitu Opštine P. broj: 03-835-1-377/12 od 25.05.2012. godine, a što su svojim iskazima kao svjedoci potvrdili i sam optuženi Mićo Džodan, te R. K. koji mu je jedno vrijeme bio nadređeni kao bivši načelnik štaba 6. Sanske brigade i Z. M.. Nesporno iz iskaza samog optuženog, te svjedoka Z. M., B. K.1 i dr. da sada umrli B. K. zv. B. i optuženi Radovan Džodan nisu bili vojno angažirani, ali i da su u momentu nizvršenja krivičnog djela bili naoružani. Osim toga proizilazi da je B. K. bio naoružan jer je imao pušku karabin koju je znao nositi sa sobom bez obzira što nije bio vojno angažiran.

Bez obzira na činjenicu što se u to vrijeme na području K. zaseoci K. -V., S., općina S. M. nisu odvijala borbena dejstva, ovaj sud u krivičnopravnom smislu prihvata da je i na tom području postojao oružani sukob između jedinica Armije R BiH i vojske RS-a kao bitnog obilježja krivičnog djela ratnog zločina. S tim u vezi treba naglasiti da se elementi oružanog sukoba ne cijene isključivo po tome da li se u mjestu učinjenja krivičnog djela vodi oružana borba između zaraćenih strana, nego se cijeni niz okolnosti koje su bitne za izvođenje zaključaka o tom obilježju predmetnog krivičnog djela. Prema tome, područje na kojem se konkretno odvijaju borbe, ne poklapa se nužno sa geografskom zonom na koju se primjenjuje ratno pravo. Ono se primjenjuje na čitavoj teritoriji zaraćenih država, odnosno u slučaju internih oružanih sukoba, na čitavoj teritoriji jedne od zaraćenih strana, nezavisno od toga da li se na tom mjestu stvarno vode borbe. Dakle, kršenje zakona i običaja ratovanja mogu se počinuti u vrijeme i na mjestu gdje ne samo da nema većih borbenih dejstava, već i na mjestu gdje se ne vode nikakve borbe.

Dakle, svi žitelji K., zaselaka K. - V., S. bili su Bošnjačke nacionalnosti kao i oštećeni Dž., F. i E. S., te E. K., M. K., E. K. i M. M. na kojem prostoru su se često dešavale pljačke, provale i krađe od strane pripadnika srpske nacionalnosti kako civila tako i vojnika, a žitelji ovih sela kao ni oštećeni u događaju od 17.03.1995. godine nisu bili naoružani niti su direktno učestvovali u neprijateljstvima. Sve to samo iz razloga što se radilo o selu nastanjenom pripadnicima jedne nacije, a na kojem prostoru su pripadnici druge nacije tj. njihova vojska i policija imala isključivu vlast. Dakle radilo se o civilima koji su u smislu člana 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine predstavljali zaštićenu kategoriju stanovništva. Navedena konvencija štiti osobe koje se u bilo kom trenutku i na bilo koji način nađu u slučaju sukoba ili okupacije u vlasti jedne strane u sukobu.

Provedenim dokazima dakle utvrđeno je da je krivično djelo koje se optuženim stavlja na teret u dovoljnoj mjeri povezano sa oružanim sukobom koji je postojao u Bosni i Hercegovini jer se u konkretnom slučaju u pogledu oštećenih lica radilo o civilima isključivo Bošnjačke nacionalnosti koji su ostali na teritoriji koji je bio pod isključivom kontrolom vojske i policije RS odnosno pripadnika Srpske nacionalnosti i da se taj napad kao i mnogi drugi prije toga desio upravo zato što se radilo samo o Bošnjacima koji su bili nenaoružani i ni na koji način nisu mogli ugroziti napadače niti su imali pravu zaštitu države. Očigledno je da nije bilo oružanog sukoba u BiH stanovnici tih sela Bošnjačke nacionalnosti ne bi bili izloženi stalnim napadima i pljačkanjima u ratnom periodu pa niti u konkretnom slučaju gdje je jedan od napadača bio pripadnik vojske RS kao jedne strane u sukobu u BiH koji su poduzeli radnje nizvršenja prema civilnom stanovništvu bošnjačke nacionalnosti, kao suprotstavljene strane u sukobu. Treba naglasiti da se prema stavu sudske prakse ne traži uzročno-posljedična veza između oružanog sukoba i počinjenja zločina koji je predmet optuženja, ali se traži da je

postojanje oružanog sukoba u znatnoj mjeri uticalo na sposobnost učinioca da poćini zloćin. Stoga nisu osnovani prigovori odbrane drugooptuženog Radovana Džodana da se u konkretnom slućaju ne radi o ratnom zloćinu nego o obićnoj pljaćki.

U ćinjenićnom opisu optuženja opisano je da su optuženi Mićo Džodan i sada umrli B. K. nakon nasilnog upada u kuću E. K. nakon što su imenovanog, njegovu suprugu F. i sestru E. tukli rukama i nogama, te suprugu udarili sjekirom u glavu u namjeri da E. liše života u istoga ispucali više metaka iz puške kalibra 7,62 mm. Međutim, iz izreke presude izostavljeno je da se radi o tom kalibru oruženja jer ta ćinjenica nije dokazana. Naime, iz proćitanog iskaza svjedoka R. K. kao pripadnika rezervnog sastava policije proizilazi da je on lićno prilikom uviđaja iz zida izvadio spljošteni metak, odnosno da su on i jedan od mješćana pronašli ćahure od automatske puške Tompson koja je drugaćijeg kalibra od automatske puške kalibra 7,62 mm koje ćahure je predao kako kaće ekipi koja je vršila uviđaj. I svi saslušani svjedoci oštećeni su potvrdili da su dva napadaća imali automatske puške dok je jedan od napadaća koj je nasilno ušao u kuću imao drugaćiju pušku crne ravne drške pa se oćigledno radilo o istoj pušći Tompson koju spominje i svjedok R. K.. Osim toga ovaj svjedok je bio pripadnik rezervnog sastava policije prije rata kao i za vrijeme ratnih sukoba, a i sam je imao istu takvu pušku imao kod kuće zbog ćega je pronaćene ćahure i neupitno prepoznao na što nije bio niti prigovora. Međutim, u materijalnom dokazu zapisniku o uviđaju Osnovnog suda u S. M. broj: Kri:13/95 od 18.03.1995. godine spominju se pronaćene ćahure od puške kalibra 7,62 mm što je dakle kontradiktorno iskazu svjedoka koji je lićo pronaćao ćahure. Kako istih pronaćenih ćahura nema i kako je oćigledna razlićka u kalibrima oruženja automatske puške i puške Tompson to je ovaj sud odbio prijedlog odbrane prvooptuženog da se u tom smislu provede vještaćenje po vještaku balistićaru smatrajući ga u ovakvoj situaciji nepotrebnim ćime bi se samo dodatno i bespotrebno odugovlaćio postupak kojih ćahura kao dokaznog materijala i nema. U tom smislu sud je stanovišta kako nije dokazano da su optuženi Mićo Džodan i sada umrli B. K. u namjeri da E. K. liše života u istoga ispucali više metaka iz puške kalibra 7,62 mm iako je to oćigledno ućinjeno iz vatrenog oruženja koje su ova dvojica tom prilikom nosili sa sobom. Stoga je kalibar puške od 7,62 mm izostavljen iz ćinjenićnog opisa izreke ove presude.

Dakle, provedenim dokazima izvan svake razumne sumnje utvrćeno je da su u toku rata u R BiH za vrijeme trajanja oružanog sukoba izmeću Armije R BiH i Vojske R Srpske optuženi postupali suprotno odredbi iz ćlana 3. stav 1. taćka a) i c) IV Źenevske konvencije o zašćiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine tako što su dana 17.03.1995. godine oko 21:30 sati u naselju D. K. zaseok K., općina S. M. koje je bilo pod kontrolom Vojske i policije R Srpske zajedno sa K. B. koji je preminuo dana 05.02.2016. godine došli do porodićne kuće S. Dž. gdje je osumnjićeni Džodan Mićo sa K. B.m naoruženim vatrenim oruženjem puškama i sa navućenim Źenskim najlon ćarapama na glavama pomoću fizićke snage provalili ulazna vrata i na silu ušli u kuću S. Dž. kojom prilikom su tražili od Dž. novac i zlato, a kako porodica S. Dž. nije posjedovala novac i zlato isti su ih poćeli fizićki zlostavljati tako da su S. Dž. i njegovu suprugu F. i mldb. sina E. tukli kundacima pušćaka, nogama i rukama, te su tražili od njih da im kaću gdje se nalazi kuća K. E. za koje vrijeme je osumnjićeni Džodan Radovan naoružen pušćkom i sa navućenom kapom na glavi sa prorezima za oći ćuvao stražu ispred kuće S. Dž. nakon ćega su mldb. S. E. prisilili da ih odvede do kuće K. E. vodeći ga sva trojica ispred sebe bosog sa uprtim pušćkama prema njemu, te su stigavši pred porodićnu kuću K. E. udarajući mldb. E. istog natjerali da pozove K. E. da otvori vrata što je ovaj iz straha za vlastiti život i ućinio, a kada je E. otvorio ulazna vrata kuće osumnjićeni Džodan Mićo i K. B. ušli su u kuću gdje su odmah poćeli da tuku pušćkama i nogama K. E., a kada je njegova supruga M. pokušala da mu pomogne jedan od njih ju je udario sjekirom koju je pronaćao u kući u predjelu glave pri ćemu je M. zadobila tešku i po život opasnu tjelesnu povredu izražen u vidu preloma krova

lobanje čeone regije obostrano sa utisnutim koštanim fragmentima u moždano tkivo, zgnječenjem i krvnim podlivom moždanog tkiva, te su i E.ovu sestru K. E.1 fizički zlostavljali tako što su je udarali po tijelu da bi nakon toga od K. E. tražili novac za koji je rekao da ga nema nakon čega su u namjeri da ga liše života u istog ispucali više metaka iz puške od kojih povreda je K. E. preminuo na licu mjesta dok je osumnjičeni Džodan Radovan za to vrijeme naoružan puškom čuvao stražu ispred kuće K. E. držeći istu uprtu u mldb. S. E. koji je po njihovoj naredbi ležao na zemlji, da bi potom osumnjičeni Džodan Mićo i Džodan Radovan zajedno sa K. B. napustili dvorište K. E. i otišli u pravcu mjesta D. K. odnosno na način kako je to navedeno u izreci presude.

Utvrđeno činjenično stanje ovaj sud cijenio je i u krivičnompravnom smislu pa je našao da su se u radnjama optuženih Miće Džodana i Radovana Džodana ostvarili svi bitni elementi bića krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ. U vrijeme nizvršenja krivičnog djela bio je na snazi preuzeti KZ SFRJ, koji se u skladu sa članom 4. stav 1. i 2. toga Zakona ima primjeniti kao Zakon koji je važio u vrijeme nizvršenja krivičnog djela, budući da novi zakon (KZ BiH) nije blaži za učinioca. Treba naglasiti da se odredbe krivičnog zakona dopunjuju normama Međunarodnog prava kao blanketnog propisa, u konkretnoj situaciji Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine čije je relevantne odredbe o zaštiti civilnog stanovništva u potpunosti preuzeo KZ SFRJ. Optuženi su oglašeni krivim da su postupali suprotno odredbi člana 3. stav 1. tačka a) i c) navedene konvencije.

Odredbom člana 3. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine između ostalog propisano je da se u slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od visokih strana ugovornica svaka strana u sukobu dužna je da primjenjuje bar sljedeće odredbe:

Prema osobama koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima postupat će se u svakoj prilici čovječno, bez ikakve diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovnom stanju ili bilo kom drugom sličnom mjerilu, pa se u tom cilju zabranjuje u svako doba i na svakom mjestu prema osobama koje ne sudjeluju u neprijateljstvu između ostalog:

- a) povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistava, sakaćenja, svireposti i mučenja,
- c) povrede ličnog dostojanstva, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci.

Kako se nečovječno postupanje definiše kao namjerno djelo ili propust kojim se nanosi teška duševna ili tjelesna patnja, odnosno povreda ili koje predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo (presuda pretresnog vijeća Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u predmetu Mladena Naletilića i Vinka Martinovića broj: IT-98-34-T od 31.03.2003. godine, paragraf broj 246), te kako iz opisanih radnji za koje su optuženi Mićo Džodan i Radovan Džodan oglašeni krivim ovom presudom, proizilazi da je riječ o svjesno preduzetim radnjama sa ciljem da se civilima nanese povrede tjelesnog integriteta, te ličnog dostojanstva, naročito uvredljivim i ponižavajućim postupcima ovaj sud nalazi utvrđenim da radnje za koje su optuženi oglašeni krivim ovom presudom imaju karakter nečovječnog postupanja.

Kada je u pitanju saizvršilaštvo kao oblik nizvršenja krivičnog djela, odredbom člana 22. preuzetog KZ SFRJ navedeno je da ako više lica učestvovanjem u radnji nizvršenja ili na drugi način zajednički učine krivično djelo svako od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo. Ocjenom svih izvedenih dokaza ovaj sud je na nesumnjiv način našao dokazanim da

su dana 17.03.1995. godine u kuće Dž. S. i E. K. nasilno upali maskirani i naoružani prvooptuženi Mićo Džodan i sada umrli B. K. koji su i osim što su ukućane pretukli kundacima pušaka i nogama ispucali i više metaka iz automatske puške u namjeri da E. K. liše života od kojih je ovaj preminuo na licu mjesta dok je u oba navrata drugooptuženi Radovan Džodan bio ispred kuće također maskiran i naoružan automatskom puškom koju je držao usmjerenu u pravcu E. S.. Kako to proizilazi iz naprijed citirane definicije saizvršilaštva za postojanje ovog oblika učešća u nizvršenju krivičnog djela, nije nužno niti da je svaki od saizvršilaca učestvovao u radnjama nizvršenja, nego svoj doprinos nizvršenju djela može dati i „na drugi način“. Međutim, kod učinilaca je bitno dokazati postojanje svijesti o nizvršenju predmetnog krivičnog djela, te da svaki od njih hoće djelo kao svoje. Cijeneći ulogu i doprinos optuženih u nizvršenju predmetnog krivičnog djela, ovaj sud je imao u vidu da je svaki od izvršilaca imao svoju ulogu nakon nizvršenog upada u kuću Dž. S., te njihovog fizičkog zlostavljanja što je na isti način urađeno i u kući E. K. kojega su lišili života. U tom smislu bez obzira na činjenicu što je odgovornost individualna i što se radnje nizvršenja svakog optuženog ponaosob moraju konkretizirati, sud smatra da je činjenični opis izreke dovoljno jasan, da obuhvata kompletan događaj i zajedničko djelovanje optuženih sa B. K. zv. B. koji je u međuvremenu preminuo, te pojedinačne radnje svakog optuženog ponaosob.

Po mišljenju ovog suda oba optužena su nesumnjivo bila svjesna protivpravnosti poduzetih radnji čije nizvršenje su i htjeli iz čega se može izvesti zaključak da su postupali sa direktnim umišljajem. Kako njihova uračunljivost u vrijeme nizvršenja djela ničim nije dovedena u pitanje to ih je sud i oglasio krivim.

Prilikom odmjeravanja kazne optuženim Mići i Radovanu Džodanu za krivično djelo za koje su oglasili krivim, sud je prvenstveno imao u vidu svrhu kažnjavanja propisanu odredbom člana 33. preuzetog KZ SFRJ. Suština navedene odredbe jeste osiguranje specijalne prevencije i uticaja na konkretnog učinioca da ne čini krivična djela i njegovo prevaspitanje kao i generalne prevencije, odnosno vaspitnog uticaja na druge da ne čine krivična djela. Sud je imao u vidu i opšta pravila o odmjeravanju kazne propisane odredbom člana 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, uključujući i sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje mogu biti od uticaja da kazna bude veća ili manja. Odredbom člana 42. preuzetog KZ SFRJ propisano je da sud može učinocu odmjeriti kaznu ispod granice propisane zakonom, ili primjeniti blažu vrstu kazne u situaciji kada Zakon predviđa da se učinilac može blaže kazniti ili kada se utvrdi da postoje osobito olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se i sa blažom kaznom može postići svrha kažnjavanja.

Od olakšavajućih okolnosti sud je na strani optuženih cijenio njihove lične i porodične prilike, te činjenicu da je od nizvršenja krivičnog djela proteklo više od 25 godina kao i to da su u vrijeme počinjena djela bili neosuđivani. Od otežavajućih okolnosti sud je imao u vidu broj oštećenih obzirom da su radnje nizvršenja poduzete prema 6 civila (Dž., F. i E. S., E., M. i E. K.). Kada je u pitanju stepen krivične odgovornosti svakog optuženog ponaosob, iskazima oštećenih i drugih saslušanih svjedoka utvrđeno je da su optuženi Mićo Džodan i sada umrli B. K. zv. B. u oba puta maskirani i naoružani nasilno ušli u kuće oštećenih koje su tukli tražeći novac i zlato, te da je jedan od njih iz vatrenog oružja usmrtio E. K. dok je u oba navrata Radovan Džodan također naoružan i maskiran čuvao stražu cijelo vrijeme imajući vatreno oružje usmjereno u pravcu oštećenog E. S.. Stoga je ovaj sud imajući u vidu sve izneseno prema oba optužena izrekao kazne zatvora u trajanju od po 7 godina smatrajući da ovako izrečene kazne zatvora odgovaraju stepenu krivične odgovornosti svakog optuženog ponaosob, njihovim ličnim i porodičnim prilikama, te ponašanju nakon počinjenog krivičnog djela i da su one dovoljne, ali i neophodno potrebne da bi se postigla svrha u vidu generalne i specijalne prevencije.

Kako provedeni dokazi nisu predstavljali pouzdan osnov za donošenje odluke o imovinskopravnom zahtjevu koji oštećeni nisu niti precizirali, to je sud u smislu člana 212. stav 3. ZKP-a F BiH oštećene Dž. S., F. S., F. M., M. K. i E. S. sa imovinskopravnim zahtjevom uputio na parnični postupak.

Sud je optužene Miću Džodana i Radovana Džodana u smislu odredbe člana 202. stav 4. ZKP-a F BiH oslobodio u cjelosti dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka jer je provedenim dokazima utvrđeno da su optuženi jako slabog imovnog stanja, bez zaposlenja i imovine, a prvooptuženi i sa brojnim članovima porodice (6-oro djece), pa bi njihovim obavezivanjem na plaćanje troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje kako njihovo tako i izdržavanje porodice koju su optuženi dužni izdržavati.

U smislu člana 203. stav 1 ZKP-a F BiH, kada su u pitanju optuženi odlučeno je i da troškovi krivičnog postupka kao i nužni izdaci optuženih i nužni izdaci i nagrada branioca padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Zapisničar:
Rifeta Okanović

Predsjednik vijeća:
Goran Majanović

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Vrhovnom sudu F BiH u roku od 15 dana po prijemu odluke, a putem ovog suda.

Oštećeni mogu izjaviti žalbu zbog odluke o imovinskopravnom zahtjevu i troškovima krivičnog postupka.